

~~Kan gjengis offentlig~~ ~~anerkjent form~~ ff. dl. § 130

Lekkasjesaken
10-nr.: 2003-09

Bergen tingrett

År 2003 den 11. april ble rett holdt i Bergen tingrett

Dommer: Tingrettsdommer Ronny Bølgen

Sak nr: 03-804 F/02

SEFO Hordaland

mot

Journalist Trond Nygard-Sture, f. 02.02.1962

Journalist Gard Steiro, f. 26.01.1976

Det ble deretter avsagt slik

Kjennelse:

Saken gjelder spørsmålet om journalisters kildevern etter strprl. § 125, 3. ledd, jfr. 1. ledd, 2. punktum.

Sakens bakgrunn i hovedtrekk:

Trond Nygard-Sture og Gard Steiro er ansatt som journalister i Bergens Tidende. Den 7., 8. og 9. desember 2002 trykket Bergens Tidende tre artikler skrevet av de to journalistene som omhandlet dørvakter og tilknytning til kriminalitet. I artikkelen av 9. desember 2002, som denne saken direkte er knyttet mot, omhandles en konkret narkotikasak. I artikkelen beskrives bl.a. hvordan politiet har etterforsket saken ved spaning, kommunikasjonskontroll og analyse av de avlyttede telefonsamtaler. I artikkelen er videre referert til en politikilde som kilde for avisens opplysninger.

Etter at de tre artiklene hadde stått på trykk, innberettet politimesteren i Hordaland 9. desember 2002 sak til Sefo Hordaland om mulig brudd på taushetsplikt eller annen form for ulovlig formidling av informasjon fra tilsatte i politiet. Det ble anført at detaljer i artikkelserien ga grunnlag for en slik mistanke.

På grunnlag av politimesterens henvendelse, igangsatte Sefo etterforskning i saken. I den forbindelse har Sefo avhørt en rekke personer, bl.a. flere ansatte i politiet, uten at dette har kunnet oppklare saken. Sefo har også avhørt de to journalistene som imidlertid nektet å oppgi avisens kilde.

Sefo har den 11. mars 2003 fremsatt begjæring om rettslig avhør av de to journalistene og at de eventuelt skal pålegges å oppgi sine kilder for så vidt angår artikkelen trykket den 9. desember 2002.

De to journalistene avga rettslig forklaring den 25. mars 2003, men nektet å opplyse kildene til artikkelen. Sefo opprettholdt sin begjæring om at de derfor måtte pålegges å forklare seg om disse forhold.

Sefo har i hovedsak anført:

Artikkelen trykket den 09.12.2002 inneholder sensitive opplysninger som vedrører politiets etterforskningsmetoder, herunder analysearbeid i den aktuelle narkotikasak. Etterforskningen Sefo har gjort så langt indikerer sterkt at Bergens Tidenes artikkel bygger på informasjon gitt av en person som på dette tidspunkt hadde tilgang til sentral og følsom informasjon om politiets arbeid i den konkrete sak. Det er i artikkelen referert direkte til at avisen har opplysninger fra politikilder og artikkelen inneholder detaljerte opplysninger fra politiets etterforskning som er undergitt taushetsplikt i medhold av strprl. § 61a, 2. ledd, politiloven § 24, 2. ledd samt politinstruksens § 5-5.

Spørsmålet er om journalistene har forklaringsplikt etter strprl. § 125, 3. ledd. Begjæringen om plikt til å forklare seg om sine kilder er knyttet opp mot artikkelen av 9. desember 2002 fordi denne har et innhold som ikke har som formål å avdekke forhold av samfunnsmessig

betydning. De to andre artiklene, av henholdsvis 7. og 8. desember 2002 er av en annen karakter.

Følgende forhold er særskilt anført for å underbygge begjæringen:

- Fremlagt analyse av innholdet i den aktuelle artikkel foretatt ved Hordaland politidistrikt, viser at det ikke kan ha skjedd lekkasje fra andre kilder enn politiet.
- Artikkelen blottstiller taktisk etterforskning, og det er et svært alvorlig inngrep i denne når kommunikasjonskontroll omhandles i pressen under arbeidet med en ikke pådømt straffesak.
- Offentlighet vil vanskeliggjøre oppklaring av en alvorlig straffesak.
- Bruddene på taushetsplikt vil også kunne skade allmennhetens tillit til politiet.
- Det gjelder strenge rettslige forutsetninger for å kunne foreta kommunikasjonskontroll. Et begrenset antall personer har tilgang til opplysninger fremkommet ved slik etterforskning. De sterke personvern hensyn som ligger til grunn for de strenge reglene på dette området, undergraves ved at taushetsplikten brytes.
- Ved at en begrenset krets av tjenestemenn har tilgang til den aktuelle informasjon, kommer disse i en ubehagelig situasjon når opplysninger lekkes. Søkelystet vil da bli rettet mot en svært begrenset krets.

Det anføres at artikkelen ikke avdekker forhold som det var av samfunnmessig betydning å få gjort kjent. Etter Sefos syn foreligger det i denne sak vektige samfunnsinteresser som tilsier at lekkasjer fra så vidt sensitive kilder som politiets kommunikasjonskontroll, må stanses. Det er videre av vesentlig betydning for politiets taktiske arbeid at de metoder og de overlægninger man gjør seg nytte av i bekjempelsen av alvorlig kriminalitet, ikke gjøres allment tilgjengelig. For øvrig anføres at Sefo, så langt man i dag kan se, ikke har muligheter for å oppklare saken uten at kilden oppgis. Dersom Bergens Tidendes kilde ikke avdekkes, kan man vanskelig hindre at kilden også i fremtiden overbringer taushetsbelagt informasjon til avisen.

Sefo har nedlagt slik påstand:

1. Trond Nygard-Sture og Gard Steiro pålegges å gi opplysninger om innholdet i Bergens Tidenes artikkel om smugling av narkotika trykket den 9.12.02 helt eller delvis er gitt dem av person eller personer som i tiden forut for den 9.12.02 var ansatt i politiet.
2. Dersom svaret under pkt. 1 er bekreftende, pålegges Trond Nygard-Sture og Gard Steiro å opplyse denne eller disses identitet.

Journalistene Trond Nygard-Sture og Gard Steiro har i hovedsak anført:

Begrunnelsen for å nekte å oppgi kilden er helt prinsipiell; nemlig pressens beskyttelse av sine kilder. Journalistenes virksomhet er beskyttet ikke bare av strprl. § 125, men også av EMK.

Artiklene skrevet i perioden 7.-9. desember 2002 er ikke noe særstusyn og Bergens Tidende har omtalt helt alminnelige kjente etterforskningsmetoder. Når det fra Sefos side argumenteres med at man ønsker å hindre fremtidige krenkelser av taushetsplikten, er dette skremmelspropaganda.

Bakgrunnen for saken faller i to deler. Den ene er at avisen over mange år har skrevet om dørvaktmiljøet og kriminaliteten som er avdekket i dette miljøet. Den andre delen var politiets rolle i saken som kontroll og godkjenningssinstans.

Etter at de første artiklene sto på trykk, fikk avisen flere henvendelser fra personer som mente seg utsatt for klanderverdige forhold fra dørvakter. Hva gjelder artikkelen den 9. desember 2002, fikk allmennheten her innblikk i hvordan narkotikasmugling fungerer. Artikkelen er imidlertid en del av dørvaksaken, tilknytning til organisert kriminalitet m.v.. Artikkelen må ses i sin kontekst, i sammenheng med de to andre artiklene, når vurderingen etter strprl. § 125 skal foretas.

Oppslaget den 9. desember 2002 viser en hel rekke nøytrale faktabeskrivelser fra åpne kilder. At kriminelle benytter koder er ikke sensitive opplysninger. Heller ikke politiets etterforskningsmetoder som spaning og kommunikasjonskontroll er sensitive opplysninger. Dette er etterforskningsmetoder som er alminnelig kjent og siktede i saken har selv opplyst at han hadde mistanke om å bli overvåket. Når det gjelder den konkrete saken, satt Bergens Tidende med sine opplysninger i 3 måneder før avisen gikk ut med saken. Bergens Tidende har derfor tatt hensyn til etterforskningen. Dessuten var rettsboken fra forhørsretten i forbindelse med varetektsfengsling av siktede tilgjengelig for offentligheten en måned før Bergens Tidendes artikkel. Bergensavisen skrev dessuten om saken en måned før Bergens Tidende, slik at den allerede på forhånd var kjent i stor detalj.

Bergens Tidende har også tatt opp politiets rolle som godkjenningssmyndighet når det gjelder dørvakter. Bergens Tidende har i den forbindelse rettet kritikk mot politiets arbeid og har avdekket kritikkverdige forhold. Bergens Tidende har således hatt en sak som er av interesse for publikum hva gjelder dørvakter både fordi saken har tilknytning til organisert kriminalitet og fordi politiet skulle godkjenne dørvaktene. Bergens Tidende har avdekket kritikkverdige forhold hva gjelder politiets oppgave med å godkjenne dørvakter. Etter at saken har vært omtalt, har politiet erkjent avikt i sine rutiner. Omtalen har også ført til at politiet har skjerpet sine kontroller med dørvaktene. Bergens Tidendes oppslag om dørvaktmiljøet har derfor hatt en viktig funksjon.

Hva gjelder sakens rettslige side, anføres at både strprl. § 125, 3. ledd, 1. punktum og 3. ledd, 2. punktum kan anvendes og i begge tilfeller i favor av kildevernet. I denne saken anføres det at særregelen i strprl. § 125, 3. ledd, 2. punktum, må få anvendelse på forholdet.

Høyesterett har gjennom sin praksis bygget opp et sterkt kildevern og EMD holder også kildevernet sterkt. Kun grove brudd på taushetsplikten, kan begrunne pålegg om opplysning av kilden. Denne sak dreier seg ikke om rikets sikkerhet eller lignende forhold. Det er ikke holdepunkter for at det foreligger brudd på taushetsplikt og subsidiært hevdes at eventuelle brudd ikke er alvorlig.

Det foreligger en rekke offentlig tilgjengelige kilder som viser hvilke etterforskningsmetoder politiet har anledning til å benytte. Det foreligger ikke samfunnsinteresser av en slik styrke at kilden kan pålegges oppgitt. I denne saken gjelder ikke personvern hensyn og opplysningene i artikkelen er anonymisert. Det andre vilkår for at retten kan pålegge vitneplikt etter 3. ledd, 1. punktum er at opplysningen om kildens identitet "må være av vesentlig betydning for sakens oppklaring". Dette er ikke tilfelle i denne sak. Avisen har hatt et veldig faktautfang fra en rekke ulike kilder. Dessuten kan politiet og Sefo gjøre andre grep for å hindre lekkasje i politiet.

Retten må foreta en interesseavveining ved sin avgjørelse og slik det er gitt anvisning på i Rt 1992 side 39, Rt 1996 side 180 og Rt 2002 side 489.

Hva gjelder særregelen i strprl. § 125, 3. ledd, 2. punktum anføres at de forhold man har avdekket var av stor samfunnsmessig betydning å få gjort kjent. Dersom man har fremsatt kritikk mot forholdene i et offentlig organ, skal det særlige grunner til for å kunne kreve oppgitt en kilde. Når den etat som kritikken retter seg mot, krever kildevernet opphevet, skal man normalt ikke etterkomme en slik anmodning.

Det er nedlagt slik påstand:

1. Trond Nygard- ture og Gard Steiro er ikke forpliktet til å forklare seg om kildene for artikkelen i Bergens Tidende 9. desember 20032
2. Det særskilte etterforskningsorgan for Hordaland dømmes til innen 14 dager å betale Trond Nygard-Sture og Gard Steiros omkostninger, med tillegg av forsinkelsesrenter etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd 1 punktum fra og med 15. dag etter forkynnelse av rettens kjennelse.

Retten bemerker:

Hovedregelen er at en journalist ikke har plikt til å opplyse om hvem som er hjemmelmann for opplysninger som er betrodd ham til bruk i hans virksomhet, jf. strprl. § 125, 2. ledd, jf. 1. ledd 2. punktum. Lovens hovedregel om kildevern gjelder selv om det er grunn til å mistenke kilden for straffbart brudd på taushetsplikt. Fra hovedregelen gjør 3. ledd unntak. Bestemmelsen lyder: "Når vektige samfunnsinteresser tilsier at opplysningen gis og den er av vesentlig betydning for sakens oppklaring, kan retten etter en samlet vurdering likevel pålegge vitnet å oppgi navnet. Dersom forfatteren eller hjemmelmannen har avdekket forhold som det var av samfunnsmessig betydning å for gjort kjent, kan vitnet bare når det finnes særlig påkrevd pålegges å oppgi navnet."

Nygard-Sture og Steiro har prinsipalt påberopt seg strprl. § 125, 3. ledd, 2. punktum som grunnlag for å nekte å oppgi sin kilde.

Når det gjelder forholdet mellom 1. og 2. punktum i strprl. § 125, 3. ledd, bemerkes at 2. punktum omtales i forarbeidene som "en særregel.....for presisering av eller unntak fra den skjønnsmessige hovedregelen om vitneplikt i 1. punktum", jf. Ot.prp. nr. 55 (1997-98) side 28, 2. spalte og som "den presiserende særregelen" jf. side 29, 1. spalte. På side 28, 1. spalte er referert Kildevernutvalgets (flertallet) sine merknader til 1. og 2. punktum. Her heter det bl.a.:

"Disse medlemmene mener imidlertid at særregelen ikke bør innebære noe absolutt forbud mot pålegg av vitneplikt. Forholdene er i praksis svært varierende, og det anses betenkkelig helt å avskjære muligheten for å kreve kildens identitet opplyst. Disse medlemmer finner det hensiktsmessig at regelen utformes som en retningslinje til domstolene om at vitneplikten ikke bør pålegges når kilden har villet avdekke forhold som det anses av samfunnsmessig betydning å få gjort kjent. Regelen vil da styre den skjønsmessige vurdering som retten skal foreta, slik at skranken for å pålegge vitneplikt vil bli markert høyere i de tilfelle som omfattes av utkastets annet punktum, og markert høyere enn forholdet er i dag. Retten skal fortsatt foreta en avveining av de stridende interesser, og herunder legge vekt på de prinsipielle hensyn som taler for en beskyttelse av pressens opplysende og samfunnskritiske funksjon. Vurderingen etter forslaget's fjerde ledd annet punktum skal i prinsippet foretas først etter at retten har funnet at de to kumulative vilkår for å pålegge vitneplikt etter utkastens fjerde ledd første punktum foreligger. Poenget er at vurderingen skal kunne lede til at vitneplikt ikke pålegges selv om de to kumulative vilkår i og for seg er oppfylt." Disse merknadene fikk tilslutning fra departementet.

Grunnvilkårene for inngrep i kildevernet etter 3. ledd, 1. punktum er at det foreligger "viktige samfunnsinteresser" og at opplysningen "er av vesentlig betydning for sakens oppklaring".

I Kyrre Eggen: Ytringsfriheten (2002) heter det på side 335 flg. bl.a.: "Siden grunnvilkårene for inngrep i kildevernet både er at det er vesentlig for sakens oppklaring, og at det foreligger "viktige samfunnsinteresser", vil de hensyn som tilsier inngrep i kildevernet være tungtveiende. Det avgjørende for utfallet av interesseavveiningen vil derfor i første rekke være hvilke konsekvenser pålegg om vitneplikt har for kildevernet.

Det mest sentrale momentet i denne vurderingen er om de opplysninger kilden avdekket var av samfunnsmessig betydning, jf. bestemmelsens 3. ledd 2. punktum.....

Det følger av forarbeidene at den

"samfunnsmessige betydning må fremstå som reell og markert for at særregelen skal komme direkte til anvendelse på et forhold".

Kriteriets kjerneområde er opplysninger som avdekker kritikkverdige forhold i offentlig eller privat virksomhet, samt opplysninger som avdekker alvorlige straffbare forhold. Innenfor kjerneområdet faller også opplysninger som naturlig faller inn under den "refererende og informerende journalistiske formen".

Innenfor dette kjerneområdet har kildevernet betydelig styrke, og er tilnærmet absolutt. Er det derimot klart at opplysningen savner samfunnsmessig interesse, vil det normalt være akseptabelt å gripe inn i kildevernet etter rettergangslovens regler når de to grunnvilkårene er tilfredsstillt. Mellom disse ytterpunktene er det en glideskala alt etter graden av opplysningenes allmenne interesse.

Det er ikke tilstrekkelig at saken journalisten skriver om har samfunnsmessig betydning, dersom den konkrete opplysning kilden avdekket, ikke var av samfunnsmessig relevans." I denne forbindelse er henvisning til Rt. 1986 side 1245.

Hva gjelder de rettslige utgangspunkter for øvrig, viser retten til Høyesteretts uttalelser i Rt. 2002 side 489 hvor det uttales at kildevernet står sterkt i norsk rett og at det skal vektige grunner til for at utgangspunktet om kildevern skal fravikes.

Sefo har knyttet sin begjæring til artikkelen trykket i Bergens Tidende 09.12.02 og som omhandler en narkotikasak. Retten finner imidlertid at de tre artiklene trykket i perioden 07.-09.12.2002, må vurderes samlet og at det som står i artiklene må sees i sin kontekst når spørsmålet om kildevernet skal avgjøres. Det vises i den forbindelse til at artikkelen utgjøre en del av det såkalte "dørvaktkomplekset" hvor avisen i tre artikler har omtalt dørvaktmiljøet og deler av dette miljøets tilknytning til kriminalitet. Konkret omtales tilknytning til vold, narkotika, ulovlige våpen og organisert kriminalitet.

Grunnvilkåret i 3. ledd, 1. punktum er for det første at vektige samfunnsinteresser tilsier at opplysningen gis. I denne sak knytter dette seg til påstått brudd på taushetsplikt fra ansatte i politiet. Sefo har igangsatt etterforskning på grunnlag av mistanke om at det foreligger brudd på politiets taushetsplikt etter strpl. § 61 a, politiloven § 24 samt politinstruksens § 5-5. Avisen har direkte referert å ha opplysninger fra politikilder og har også bekreftet dette redaksjonelt. Retten finner det derfor sannsynliggjort at journalistene har fått opplysninger fra politiet som er underlagt taushetsplikt. Det må da være en viktig samfunnsinteresse å få avklart hvem som i så fall er ansvarlig. Taushetsplikten har i denne sammenheng som formål å hindre at opplysninger om etterforskningsmetoder og etterforskningen i den enkelte sak kommer ut og ødelegger oppklaringsmuligheten i en konkret straffesak eller generelt vanskeliggjør oppklaring av straffesaker. Artiklene viser også at Bergens Tidende har fått opplysninger fra STRASAK og straffesaksregisteret. Taushetsplikten har også til formål å hindre at registrerte opplysninger om enkeltpersoner i disse registrene kommer til uvedkommende og blir benyttet i strid med regelverket. Hensynet til personvernet gjør seg derfor også gjeldende i denne sak. Overholdelse av taushetsplikten har også betydning på publikums tillit til politiet.

Det andre grunnvilkåret i 1. punktum er at opplysningen er av vesentlig betydning for sakens oppklaring. Saken betyr her den sak om brudd på taushetsplikt som etterforskes av Sefo. Også dette vilkår finnes oppfylt. Sefo har gjennomført en rekke avhør av polititjenestemenn, uten at dette har kunnet bringe saken nærmere en oppklaring. Da alle sentrale personer er avhørt, antas at saken ikke kan løses ved annen etterforskning enn avhør av journalistene. Opplysning om journalistenes kilde er derfor av vesentlig betydning for sakens oppklaring.

Når de to forannevnte grunnvilkår er oppfylt, skal spørsmålet avgjøres på grunnlag av en "samlet vurdering". Det må foretas en interesseavveining mellom på den ene side de vektige samfunnsinteressene som tilsier at kilden avdekkes og konsekvensene av å gripe inn i kildevernet på den annen side.

Da grunnvilkårene i 3. ledd, 1. punktum, for inngrep i kildevernet foreligger, er det konstatert at de hensyn som tilsier inngrep i kildevernet er tungtveiende. Det avgjørende for utfallet av interesseavveiningen vil derfor først og fremst være hvilke konsekvenser pålegg om vitneplikt har for kildevernet, jf. Kyrré Eggen: Ytringsfriheten bind I side 335. Det mest sentrale moment ved denne vurderingen er om de opplysninger kilden avdekket var av samfunnsmessig betydning, jf. strpl § 125, 3. ledd, 2. punktum.

I Ot.prp. nr. 55 (1997-98) heter det på side 25 og 26 bl.a.: "Utvalget peker på noen områder det kan foreligge tilfeller hvor oppklaring av taushetspliktsbrudd særlig kan slå gjennom overfor kildevernet, jf foran under punkt 3.2.6.2. ("bl a brudd på taushetsplikt om opplysninger som kan skade rikets sikkerhet og helse- og sosialarbeideres brudd på yrkesmessig taushetsplikt om personlige forhold").

I motivene til den danske retsplejelovs § 172 slik den lyder etter endring i 1991, uttales at vitneplikt ikke bør kunne pålegges "hvis det begåede brudd på tavshedspligten alene skader offentlige interesser uden at være af så alvorlig omfang, at paragrafserne om statsforbrydelser eller tilsvarende meget alvorlige forbrydelser må anses for å være overtrådt", jf referat i justisministerens lovforslag nr L 132 1990-91 s 37 av motivene til den lovttekst som ble vedtatt i Folketinget. Videre refereres samme sted:

"Almindelige " tavshetspligtbrud bør derimod ikke kunne føre til undtagelse fra kildebeskyttelsen, med mindre der ved groft misbrug af stilling eller hverv er udleveret oplysninger om menneskers privatliv eller virksomheders driftshemmeligheder m.m."

Etter lovforslaget i proposisjonen forutsetter departementet at det skal gjelde det samme tilbakeholdende utgangspunkt for å pålegge vitneplikt her som etter de danske lovmotivene. Når de opplysningene man søker kilden til, har hatt samfunnsmessige relevans, tilsies dette av de hensyn som taler for et sterkt kildevern. Bare der det er tale om tilsvarende grove brudd på taushetsplikt som nevnt i de danske motivene, bør pliktbruddets alvorlighet i seg selv kunne gi grunnlag for unntak.

Som andre eksempler på tilfeller der kildevernet bør vike, kan bl a tenkes taushetspliktsbrudd av en art som kan spolere oppklaringsmulighet i straffesaker."

Retten behandler først spørsmålet om journalistene "har avdekket forhold som det var av samfunnsmessig betydning å få gjort kjent" jf. bestemmelsens 3. ledd, 2. punktum.

Det fremgår av forarbeidene at den samfunnsmessige betydning må fremstå som reell og markert for at særregelen skal komme direkte til anvendelse på forholdet.

Gjennom de tre artiklene avdekker avisen at det i dørvaktmiljøet finnes en rekke personer som har tilknytning til kriminalitet som vold, narkotika og vinningsforbrytelse. Det beskrives også alvorlige forhold som tilknytning til organisert narkotikavirksomhet. Retten finner det klart at det aktuelle tema og de faktiske opplysningene om dørvaktmiljøet har betydelig offentlig interesse. Etter at artiklene sto på trykk, fikk avisen også henvendelser fra flere personer som mente seg utsatt for vold fra dørvakter. Gjennom artiklene har avisen også avtekket kritikkverdige forhold i politiet. Til tross for at det er politiets oppgave å godkjenne dørvakter, bl.a. skal politiet påse at de har tilfredsstillende vandel, er det gjennom artiklene påvist at flere av dørvaktene har tilknytning til kriminalitet. Etter artiklene kom på trykk, har politiet erkjent at godkjenningsrutinene har sviktet. Oppslagene har også ført til at politiet har skjerpet sine kontroller. De kritikkverdige forhold i politiet ville vanskelig blitt avdekket uten også at det fant sted brudd på taushetsplikten.

På denne bakgrunn finner retten at det var av samfunnsmessig betydning at avisen rettet søkelyset mot det aktuelle problem og gjorde dette kjent for allmennheten.

Når det gjelder artikkelen den 09.12.02, beskriver den hvordan etterforskningen i en narkotikasak har foregått. Her opplyses bl.a. at en dørvakt er involvert i smuglingen.

Journalistene har anført at artikkelen er en del av dørvaksaken og skal vise deler av dette miljøets tilknytning til organisert kriminalitet.

I forarbeidens er som eksempel nevnt at kildevernet bør vike hvor taushetspliktsbruddet kan spolere oppklaringsmuligheter i straffesaker. Av rettspraksis, jf. Rt. 1986 side 1245, fremgår det videre at det ikke er tilstrekkelig at saken journalisten skriver om har samfunnsmessig betydning, dersom den konkrete opplysning kilden avdekket, ikke var av samfunnsmessig relevans.

Spørsmålet blir da om det foreligger et slikt alvorlig taushetspliktsbrudd som kan spolere oppklaringsmuligheter i straffesaker.

Artikkelen beskriver som nevnt hvordan politiet har etterforsket en konkret narkotikasak med en dørvakt involvert. I denne forbindelse omtales etterforskningsmetoder som spaning, kommunikasjonskontroll og analysearbeid knyttet til avlyttede samtaler. At politiet har adgang til og benytter seg av slike etterforskningsmetoder må antas å være alminnelig kjent, særlig gjelder dette innenfor miljøet involvert i narkotikaumugling. Saken var i tillegg for en stor del allerede kjent gjennom et oppslag i Bergensavisen på det tidspunkt Bergen Tidendes artikkel kom på trykk. Ca. en måned tidligere skrev således Bergensavisen at det var foretatt pågrepelser etter langvarig etterforskning, bl.a. telefonavlytting, og spaning. Det fremkom i samme artikkel at det gjennom koder skal ha blitt avtalt omsetning av narkotika.

Mer tvilsomt kan imidlertid spørsmålet stille seg når det trykkes opplysninger om hvilke konkrete analyser politiet har gjort av de avlyttede samtaler, slik det gjøres i Bergens Tidendes artikkel. Detaljerte opplysninger om en pågående, eller for den saks skyld, avsluttet etterforskning, vil utvilsomt kunne ødelegge oppklaring av en sak eller vanskeliggjøre oppklaring av fremtidige straffesaker. Kriminelle vil således kunne gis muligheter til å ødelegge bevis eller foreta tilpasninger når sensitive opplysninger kommer ut.

Av det som kan karakteriseres som "sensitive" opplysninger, utover det som tidligere allerede var kjent, har Bergens Tidende omtalt hvilke kodeord som angivelig skal ha blitt benyttet og hvordan dette skal ha blitt tolket av politiet. Det kan stilles spørsmål ved den samfunnsmessige relevans slike detaljerte opplysninger har, men for rettens avgjørelse har det vært avgjørende at den ikke finner at formidlingen av disse opplysningene verken har spolert oppklaringsmuligheten og irettesføring av den konkrete sak eller i straffesaker generelt. Sefo har for øvrig heller ikke kunnet konkretisere nærmere hvordan etterforskningen kan bli skadelidende på grunn av de nevnte opplysninger, utover generelt å vise til at det er uheldig at sensitiv informasjon m.v., ukritisk tilflyter offentligheten via uautoriserte kilder.

Sefos begjæring tas etter dette ikke til følge.

Nygard-Sture og Steiro har krevd seg tilkjent saksomkostninger under henvisning til tvml. § 179, jfr. § 176, jfr. dmstell. §§ 43 og 44 m.fl..

Bevisopptaket er blitt avholdt etter straffeprosesslovens bestemmelser, jfr. strpl. § 237, jfr. påtaleinstruksens § 34-2. Domsolloven § 43,2. ledd, jfr. tvml. § 176 m.v. kommer derfor ikke til anvendelse hvoretter det fremsatte omkostningskrav må bli å avvise.

SLUTNING:

1. Begjæringen om at journalistene Trond Nygard-Sture og Gard Steiro oppgir hvem som er kilden for innholdet i deres artikkel trykket i Bergens Tidende 09.12.02, tas ikke til følge.
2. Saksomkostningskravet avvises.

Ronny Bølgen

Lekkasjeaken

IJ-kr. 2003-09

GULATING LAGMANNSRETT

KJENNELSE

Avsagt: 28.04.2004,

Saksnr.: 04-011327KST-GULA/gula_avd2

Dommere: Lagdommer Bjørn Lillebergen
Lagdommer Jan Erik Erstad
Lagdommer Wiggo Storhaug Larssen

SEFO Hordaland

Advokat Ernst G. Hansen

mot

Gard Steiro
Trond Nygard-Sture

Advokat Trond Hatland
Advokat Trond Hatland

Det ble avsagt slik

K J E N N E L S E :

Saken gjelder kjæremål over Bergen tingretts kjennelse om ikke å ta til følge begjæring fra Det særskilte etterforskningsorgan for Hordaland (SEFO) om at to journalister i Bergens Tidende skal oppgi kildene for nærmere angitte artikler i avisen.

I forbindelse med at SEFO i Hordaland etterforsker mistanker om brudd på taushetsplikten for tjenestemenn i politidistriktet, begjærte SEFO den 11.3.2003 at Bergen tingrett påla journalistene Trond Nygard-Sture og Gard Steiro å oppgi kildene for en artikkel som sto i Bergens Tidende den 9.12.2002.

Nygard-Sture og Steiro ble avhørt av tingretten i rettsmøte den 25.3.2003 men nektet å oppgi kildene for artikkelen.

Bergen tingrett avsa den 11.4.2003 kjennelse med slik slutning:

- ” 1. Begjæringen om at journalistene Trond Nygard-Sture og Gard Steiro oppgir hvem som er kilden for innholdet i deres artikkel trykket i Bergens Tidende 09.12.02, tas ikke til følge.
2. Saksomkostningskravet avvises.”

Det er opplyst at kjennelsen er forkynt for SEFO den 22.4.2003.

Ved skriv datert den 5.5.2003, poststemplet innkommet hos tingretten samme dag, har SEFO påkjært kjennelsen til Gulating lagmannsrett.

Kjæremålet anføres å rette seg mot tingrettens bevisbedømmelse og rettsanvendelse og er nærmere begrunnet slik:

Tingretten har uriktig valgt å se de tre artiklene fra den 7., 8. og 9.12.2002 i sammenheng. Dette skaper inntrykk av at artikkelen den 9.12.2002 er en del av en artikkelserie som retter søkelyset mot spørsmål av samfunnsmessig betydning, jfr dørvaktsaken. Realiteten er at artikkelen den 9.12.2002 kun for en svært liten del har sammenheng med dørvaktsaken. Denne sak omtales så beskjedent at dette alene ikke kunne begrunne avisens omtale. Artikkelen den 9.12.2002 hadde ingen betydning for dørvaktsaken og derfor heller ingen samfunnsmessig betydning.

Tingrettens vurdering av artikkelens (9.12.2002) betydning for den aktuelle sak er for snever. Dertil mangler det en vurdering av om artikkelen alene hadde et innhold av samfunnsmessig betydning. Artikkelen må vurderes i en langt videre sammenheng enn det tingretten har gjort. Det er et faktum at opplysninger i artikkelen må skrive seg fra en kilde innenfor politiet. Det blir da betydningsløst om artikkelen etter sitt innhold har skadet eller kan skade etterforskningen i den konkrete sak. Det avgjørende er at en eller flere person i politiet har brutt sin lovbestemte taushetsplikt og lekker informasjon til pressen eller andre. Dette er i høyeste grad skadelig så vel for politiets interne samarbeide og åpenhet som for samfunnets interesse i at en straffesak etterforskning skjer uten at metoder og analyser blottstilles. Dette er særlig viktig i en sak hvor det er lekket informasjon innhentet ved bruk av kommunikasjonskontroll. Det må være tilstrekkelig til å pålegge journalistene å oppgi kilden at det finnes en tjenestemann som har brutt taushetsplikten på denne måten uten at

det har betydning hvorvidt lekkasjen har skadet etterforskningen i den aktuelle sak. Det er mulighetene for at kilden kan forårsake skade ved å bryte taushetsplikten som har relevans.

Dertil kommer at artikkelen den 9.12.2002 ikke under noen omstendigheter hadde et innhold som det var av samfunnsmessig betydning å få offentliggjort. Politiets bruk av spaning, kommunikasjonskontroll, analyser osv i den konkrete sak, skal ikke uten autorisasjon offentliggjøres i pressen. Saken adskiller seg her fra avgjørelse i Rt 2002 side 489.

I kjæremålet forutsettes det muntlig forhandling, men dette krav er senere frafalt.

Det er lagt ned slik påstand:

- ” 1. Trond Nygard-Sture og Gard Steiro pålegges å gi opplysninger om innholdet i Bergens Tidendes artikkel om smugling av narkotika trykket den 9.12.02 helt eller delvis er gitt dem av person eller personer som i tiden forut for den 9.12.02 var ansatt i politiet.
2. Dersom svaret under pkt 1 er bekreftende, pålegges Trond Nygard-Sture og Gard Steiro å opplyse denne eller disses identitet.”

Trond Nygard-Sture og Gard Steiro har gitt **tilsvar** til kjæremålet ved skriv datert den 19.5.2003. Det anføres at kjæremålsrklæringen ikke konkret angir hva som angripes ved tingrettens bevisbedømmelse. Kjæremålet må derfor avvises for så vidt gjelder denne ankegrunn jfr tvml § 365 nr 4.

For øvrig anføres det at tingrettens rettsanvendelse har støtte i en grundig gjennomgang av rettskildene og fremstår som korrekt.

Vedr SEFOs opplysninger om det angivelige taushetspliktbruddet:

Det er motstrid mot de opplysninger som fremkommer på dette punkt i begjæringen til tingretten og i kjæremålet. I førstnevnte skriv anføres det at etterforskningen indikerer meget sterkt at opplysningene i artikkelen kommer fra en person som må ha hatt tilgang til informasjon om politiets arbeide i konkret sak, mens det i kjæremålet hevdes å være et notorisk faktum at opplysningene kommer fra en kilde innenfor politiet.

Avisen benytter på generell basis, en rekke kilder for sine oppslag, ikke minst journalistenes egen gravende virksomhet. SEFO har ikke dokumentert at oppslaget den 9.12.2002 kan tilbakeføres til brudd på taushetsplikt hos personer i politiet. Heller ikke er det dokumentert at etterforskningen viser at det virkelig foreligger noe brudd på taushetsplikt, hvilken etterforskning som har vært foretatt omkring dette osv.

Inntrykket som søkes skapt av at politiet har i sin midte en eller flere ansatte som bryter taushetsplikten ved å lekke informasjon til pressen eller andre, er heller ikke dokumentert. Påstanden om mulige lekkasjer til andre enn pressen er for øvrig utenforliggende og bør sees bort fra av lagmannsretten. Anførlene er et forsøk på en krisemaksimering som ikke kan danne grunnlag for avgjørelse av saken.

Vedr den rettslige begrunnelse for å verne om kildene:

Grunnvilkåret for inngrep i kildevernet etter strpl § 125 tredje ledd første punktum er ikke oppfylt. Kjæremotpartene fastholder at det aktuelle innslaget var av samfunnsmessig betydning å få gjort kjent. Dette innebærer at vurderingen skal skje i medhold av strpl § 125 tredje ledd andre punktum som oppstiller et nær absolutt kildevern. Subsidiært anføres det at det mellom første og andre punktum i bestemmelsens tredje ledd går en glideskala der graden av samfunnsmessig betydning blir det avgjørende for styrken i kildevernet.

Høyesteretts praksis og praksis fra EMD tilsier at både politiske ytringer og andre ytringer av allmenn interesse er vernet jfr for øvrig grunnloven § 100 tredje ledd. Omtale av straffesaker, kriminelle miljøer m.v. har utvilsomt allmenn interesse. Pressens fokus på konkrete samfunnsproblemer står særlig sterkt.

I den foreliggende sak er de allmenne interesser sterke. Det er satt fokus på dørvaktbransjen, et fokus som Bergens Tidende har utviklet over tid og som kulminerte ved artiklene 7., 8. og 9.12.2002 som må sees på som en artikkelserie. Det ligger også et viktig element av forbrukeropplysning i artiklene, idet byens befolkning er i befatning med dørvaktene som ordensvakter i sentrale deler av Bergen.

Derneft belyser oppslagene mulige forbindelser til organisert kriminalitet inn mot det samme miljø som befolkningen kommer i befatning med.

I tillegg til disse forhold kommer også et tredje og fundamentalt forhold som binder sammen de ulike oppslagene om dørvaktene, nemlig kritikken mot offentlige myndigheter, her politiet. Politiet driver opplæring av vaktene og har som oppgave å autorisere dem, eventuelt vurdere om en autorisasjon skal trekkes tilbake. Gjennom oppslagene i avisen i desember 2002 ble det avdekket et bredt spekter av alvorlige forhold som åpenbart hadde betydning for vurderingen av dørvaktenes autorisasjoner. Kritikken som er rettet mot politiet har avisens lesere krav på å bli informert om, og kritikken er et bærende element i oppslagene og også påpekt på lederplass i avisen. Avisens kritikk førte til at politiet iverksatte en rekke tiltak mot dørvaktbransjen, noe som innebar nødvendige endringer mht organiseringen av og kontrollen med bransjen. Avisens engasjement var derfor konkret samfunnsnyttig.

Kjærende parts anførsler om at artikkelen den 9.12.2002 må betraktes isolert fra den øvrige dekning av saken, er ikke treffende. For det første er artikkelen av allmenn interesse selv om den vurderes isolert. Avgjørende er likevel at artikkelen må vurderes ut fra sin relevante kontekst. Koblingen til dørvaktsaken er åpenbar bl a ved bruk av faksimile, rubrikken " Tips BT " og ved sitt saklige innhold og tidsmessige kobling. Avslutningsvis i artikkelen uttaler eieren av Bergen Vaktvesen at dersom de forhold som formidles om den aktuelle dørvakt medfører riktighet, vil vedkommende ikke få godkjenning som ordensvakt av politiet.

Menneskerettighetsdomstolen har for øvrig understreket at det ikke er domstolenes oppgave å overprøve journalistenes egne vurderinger av en artikkels nyhetsverdi. Hvorvidt noen måtte mene at deknningen er unødvendig, er derfor uten relevans.

Vedr øvrige forhold:

Brudd på taushetsplikten er kun et grunnvilkår for i det hele å diskutere muligheten for inngrep i kildevernet. Bruddet må i tilfellet være grovt og alvorlig, og sterke mothensyn gjør seg gjeldende. Kildevernet skal vurderes i et langsiktig perspektiv som en grunnleggende premisse for ytringsfriheten. Spørsmålet er om et inngrep i kildevernet på lang sikt kan ha en "chilling effekt" på nyhetsformidlingen.

Tingretten har korrekt vist til at det i foreliggende tilfelle ikke er gitt sensitive opplysninger. Avisen har anonymisert saken, og personvern hensyn kommer ikke inn. Avisen ventet med å publisere tilgjengelig informasjon for ikke å påvirke den pågående etterforskningen negativt. Det er ikke godtgjort at oppklaringsmuligheter i straffesaker er eller vil bli spolert. Kildevernet skal ikke fravikes ut fra rene etterforskningsformål, utelukkende fordi kjærende part har et ønske om å oppklare et eventuelt brudd på taushetsplikt. Politiet må bruke andre midler for å stanse slike brudd. I foreliggende sak har kjærende part opplyst at det er en håndfull mistenkte tjenestemenn. I så fall må det kunne iverksettes særskilt oppfølging overfor disse. Det provoseres opplyst hvilke tiltak politiet har iverksatt for å hindre påstått taushetspliktsbrudd.

Saksomkostninger:

Tingrettens avgjørelse er feil når det gjelder omkostningsavgjørelsen jfr Rt 1992 side 39, Rt 2000 side 234 og andre avgjørelser. Det er i strid med EMK art 10 å nekte dekning for omkostninger i en sak som den foreliggende.

Det legges ned slik påstand:

- " 1. Bergen tingretts kjennelse av 11 april 2003 stadfestes.
2. Det særskilte etterforskningsorgan for Hordaland dømmes til innen 14 dager å betale Trond Nygard-Sture og Gard Steiros omkostninger for tingretten og lagmannsretten med tillegg av forsinkelsesrenter etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra og med den 15 dag etter forkynnelse av rettens kjennelse."

Ved prosesskriv av 1.7.2003 har **kjærende part** gitt bemerkninger til tilsvaret.

Det anføres at tingrettens vurdering av den konkrete artikkelens samfunnsmessige betydning representerer bevisbedømmelse. Artikkelens ordlyd viser at opplysningene må skrive seg fra en politikilde. Kjærende part har avhørt aktuelle tjenestemenn uten å komme nærmere en løsning av saken. Det forventes ikke at kilden vil melde seg selv. Situasjonen ved politidistriktet er at man føler utrygghet ved at sensitiv og taushetsbelagt informasjon tilflyter media. Virksomheten har vært vedvarende, jfr som eksempel artikler den 11.2. og 12.2.2003 vedrørende motorsykelklubben Union, hvor det gjengis detaljerte opplysninger. Journalist Steiro er oppgitt som artikkelforfatter. Det er åpenbart at brudd på taushetsplikt skader politiets arbeide, og kildevernet må vike. Pressen er selv ikke i stand til å skjærme

fra offentlighet opplysninger som det åpenbart vil være samfunnsmessig skadelig å offentliggjøre, og har derved selv bidratt til å svekke kildevernet.

Kjærende part er på det rene med at pressen må ha en vid adgang til å omtale saker av allmenn interesse og i den forbindelse beskytte sine kilder. Opplysninger omkring dørvaktkomplekset er et eksempel på en slik sak. Artikkelen den 9.12.2002 var av en helt annen karakter og hadde et annet fokus. Tilknytningen til dørvaktsaken omtales innledningsvis over noen få linjer. Deretter gjengis et sakskompleks som ikke har noen tilknytning til dørvaktsaken overhode. Denne del av artikkelen har ingen allmenn interesse og burde ikke vært skrevet. Artikkelen inneholder ingen kritikk av politiets autorisasjonspraksis. Denne del av journalistarbeidet var åpenbart utført gjennom artiklene den 7. og 8.12.2002. For så vidt fremgår artikkelen den 9.12.2002 som unødvendig. Samfunnsnyten blir også tvilsom sett i lys av at politiets arbeidsmetoder i den omtalte sak blottstilles.

Det samtykkes i at saken avgjøres uten muntlig forhandling.

Ved skriv av 1.8.2003 har kjæremotpartene gitt bemerkninger til ovennevnte skriv fra kjærende part.

Det vises til at spørsmålet om artikkelens samfunnsmessige betydning ikke bare er et bevisbedømmelsesspørsmål men også et rettsanvendelsesspørsmål. Det er opp til mediene selv å vurdere den samfunnsmessige betydning av et oppslag.

Kjærende part må selv godtgjøre at det er tale om informasjon som er taushetsbelagt, at den er avgitt av en person ved Hordaland politidistrikt og at informasjonen ikke er frigitt gjennom åpne kanaler. I tillegg kreves det at kun svært alvorlige taushetsbrudd kan føre til at kildevernet settes til side. Disse vilkår er ikke oppfylt. De avhør av tjenestemenn som kjærende part viser til, har kjæremotpartene ikke tilgang til og kan ikke etterprøve. Anførselene om at man ved politidistriktet føler utrygghet ved at sensitive opplysninger kan gjenfinnes i media, er en krisemaksimering. Det er ikke adgang til å plukke ut ett medium for gjennom dette å forsøke å rykke opp internt på basis av en slik følelse. Også andre medier har referert fra dørvaktsaken, og det fremstår som vilkårlig at man velger ut Bergens Tidende for å rydde opp internt i politiet.

Opplysningene om oppslagene om Union fra februar 2003 ble ikke anført i tingretten og har intet med den foreliggende sak å gjøre. At det gjelder en av de samme journalister, har ikke relevans. Unionsaken hadde dertil sitt utspring i Drammen. Oppslagene inneholdt ikke sensitiv informasjon og dokumenterer ikke at tjenestemenn ved Hordaland politidistrikt har brudd taushetsplikten. Det synes heller ikke som om kjærende part har fått med seg at rettsboken både i Unionsaken og i dørvaktsaken ble meddelt offentligheten til tross for behandling for lukkede dører. Unionsaken ble for øvrig også omtalt i andre medier. Det er ikke belegg for påstanden om at saken gjelder publisering av opplysninger som pressen selv måtte forstå kunne ha samfunnsmessige skadevirkninger. Opplysningen om at det benyttes koder i narkotikamiljøet er ikke sensitivt. Det motsatte ville vært mer oppsiktsvekkende. Det er ikke påvist konkret hvordan etterforskningen skulle bli skadelidende pga opplysningene, langt mindre at opplysningene skulle ha samfunnsmessig skadelige virkninger.

Som nevnt foran har det heller ikke betydning hvorvidt kjærende part mener at artikkelen fra den 9.12.2002 har relevans innenfor dørvaktsaken. Dette spørsmål bedømmer mediene selv. Det kan heller ikke være tvil om at artikkelen knytter seg til de to foregående artikler i denne sak. Artikkelen fortsetter med å beskrive hvilket miljø dørvakter omfattet av politiets autorisasjonspraksis er en del av eller har befatning med. Dette utdyper og forsterker kritikken mot politiet for passivitet i forhold til overholdelse av autorisasjonsreglene. Påstanden fra tilsvaret fastholdes.

Ved skriv av 7.8.2003 har **kjæremotpartene** vist til oppslag i Bergens Tidende den 7.8.2003 hvor det fremgår at politiets kommunikasjonskontroll og de mistenktes bruk av koder i en narkotikasak ble behandlet åpent og i stor bredde av Bergen tingrett. Oppslaget gjengir 2 av i alt 8 samtaler som ble avspilt. Etterforskningen er av Kripossjefen betegnet som et skoleeksempel på politiets fremgang, og illustrerer at artikkelen av 9.12.2002 i nærværende sak ikke kan sies å inneholde og spre sensitive opplysninger med en samfunnsmessig skadelig virkning til følge.

Det bemerkes at de siste prosesskriv fra kjæremotpartene er sendt direkte i kopi til kjærende part som har fått anledning til å uttale seg uten at uttalelse er mottatt.

Lagmannsrettens syn på saken:

Saken anses klar for avgjørelse. Kjærende part har frafalt sitt krav om muntlig forhandling. Kjæremotpartene har ikke krevet slik behandling. Lagmannsretten finner ikke muntlig forhandling nødvendig og anser saken godt og forsvarlig opplyst gjennom det skriftlige materialet som foreligger, jfr for øvrig prinsippet i strpl § 294.

I kjæremålstilsvaret er kjæremålet for så vidt gjelder tingrettens bevisbedømmelse påstått avvist, men lagmannsretten oppfatter det slik at denne anførsel ikke er opprettholdt i senere prosesskriv. Under enhver omstendighet antas kjæremålet også reelt sett å være begrunnet i tingrettens bevisbedømmelse, og en avvisning av kjæremålet på dette punkt er ikke aktuelt.

Som påpekt av tingretten, reguleres kildevernet for bl a journalister i strpl § 125. Tingretten har redegjort for hovedinnholdet i bestemmelsen, jfr kjennelsens side 5-6, og lagmannsretten er enig i hovedtrekkene i det tingretten her fremholder. Partene oppfattes heller ikke å ha innvendinger mot det tingretten generelt uttaler om forståelsen generelt av bestemmelsen. Uenigheten knytter seg derimot til den konkrete rettsanvendelse, herunder om grunnvilkårene etter § 125, tredje ledd første punktum er oppfylt, den nærmere interesseavveining som bestemmelsen gir anvisning på og eventuelt om vilkårene etter andre punktum er til stede. I tillegg kommer visse sider ved tingrettens bevisbedømmelse.

Lagmannsretten er enig med tingretten i at artikkelen den 9.12. 2002, ikke i den sammenheng det her er snakk om, kan sees isolert på slik kjærende part har gjort gjeldende. I forhold til de vurderinger strpl § 125 gir anvisning på, må artikkelen sees i sammenheng med de forutgående artikler fra henholdsvis den 7. og 8.12.2002. Det er riktignok slik at artiklene den 7. og 8.12. 2002 har en noe annen vinkling inn mot dørvaktmiljøet enn artikkelen den 9.12.2002, men avgjørende vekt på dette legger lagmannsretten ikke. Artiklene fra den 7. og 8.12.2002 nærmer seg miljøet med basis i opplysninger om voldsbruk, trusler og våpentilknytning hos personer i det nevnte miljøet i Bergen. Herunder omhandles aktuelle saker, organisering av vaktvirksomheten osv. Artikkelen den 9.12.2002 viser til de foregående. Den omhandler så at en sentral person i

et vaktfirma i Bergen er mistenkt for å være involvert i en større narkotikasak. Deretter omtales denne sak. For så vidt kan man si at artikkelen har en snevrere innfallsvinkel mot dørvaktmiljøet enn de to foregående, men at det er en naturlig sammenheng med disse og en "rød tråd" som går gjennom de tre artiklene, anser lagmannsretten for å være på det rene. Dette underbygges også av nærheten i tid mellom oppslagene, henvisningen i den siste til de to foregående, omtale på lederplass og omtale av godkjenningsordningen for vaktene den 10.12.2002, selv om disse forhold i seg selv ikke er avgjørende.

Etter lagmannsrettens oppfatning er det heller ikke tvilsomt at det ut fra opplysningene i saken, er overveiende sannsynlig at artikkelen fra den 9.12.2002 inneholder og bygger på informasjon som er gitt avisens medarbeider enten direkte fra en ansatt i politiet eller fra denne via andre til medarbeiderne. Også på dette punkt er det tilstrekkelig å vise til tingrettens premisser. For egen del legger lagmannsretten til at også karakteren av og detaljgraden omkring det som uttales i artikkelen om etterforskningsmetoder, analyser, kommunikasjonskontroll m.v. med styrke taler for at opplysningene må komme fra en politikilde som kjenner saken og at opplysningene i så fall representerer brudd på lovbestemt taushetsplikt. Ellers bemerkes det at det må være tilstrekkelig at det foreligger en berettiget og begrunnet mistanke basert på objektive kriterier som sannsynliggjør at dette er tilfellet. Noen sterke grad av sannsynlighet kan ikke kreves.

Som tingretten, finner også lagmannsretten at vektige samfunnsinteresser tilsier at hjemmelsmannen for opplysninger i artikkelen fra den 9.12.2002 blir gitt. Den sak som etterforskes, dreier seg om å oppklare mulig brudd på taushetsplikten i politiet i forbindelse med en større narkotikasak. Både lovbruddets karakter (mulig brudd på taushetsplikt), den sakstype det relaterer seg til og for øvrig tilliten til rettshåndhevelsen, taler med styrke for at hjemmelsmannen for opplysningene bør gis. Lagmannsretten ser det også som klart at opplysningen vil være av vesentlig betydning for en oppklaring av saken.

Spørsmålet er om det etter en samlet vurdering bør pålegges kjæremotpartene å oppgi kildens identitet jfr ordet "kan" i § 125 tredje ledd, første punktum. Videre vil det være spørsmål om bestemmelsens tredje ledd andre punktum kommer til anvendelse. Forutsetningen er at artikkelen avdekket forhold som det var av samfunnsmessig betydning å få gjort kjent for offentligheten. Pålegg om å oppgi kildens navn kan da ikke gis med mindre det anses særlig påkrevd.

Lagmannsretten kan heller ikke når det gjelder disse spørsmål se at det hefter feil ved det tingretten generelt uttaler om forståelsen av bestemmelsens ulike kriterier og det anses tilstrekkelig i så måte å vise til tingrettens premisser side 7-8. Lagmannsretten er således enig med tingretten i at det ved brudd på taushetsplikt kan være aktuelt å oppheve kildevernet. Som et utgangspunkt vil dette likevel bare kunne skje dersom taushetsbruddet representerer grovt misbruk av stillingen og omfatter enten personopplysninger eller andre sensitive opplysninger som har et særlig behov for vern, f.eks bedriftshemmeligheter. Særlig i straffesakssammenheng, vil det kunne referere seg til pliktbrudd som kan spolere oppklaringsmulighetene i en straffesak.

I foreliggende sak ser lagmannsretten det slik at avisens medarbeidere gjennom artikkelserien, avdekket forhold som det var av samfunnsmessig betydning å få gjort kjent for offentligheten. Det som anføres i kjæremålet rokker ikke ved tingrettens vurdering av dette spørsmål. At artikkelen fra den 9.12.2002 omtaler en større narkotikasak med tilknytning til en person innenfor dørvaktmiljøet, anser lagmannsretten som en naturlig del

av de hovedtema artikkelserien behandlet. Etter lagmannsrettens oppfatning kan det at artikkelen gir opplysninger om at det har vært foretatt kommunikasjonskontroll og spaning i saken, ikke medføre at kildevernet fravikes.

Det som i tilfelle kunne tale for at kilden bør oppgis, er derimot de til dels omfattende detaljer som er avslørt fra etterforskningen omkring det som konkret skjedde under en spesiell spaningsoperasjon og konkrete detaljer fra kommunikasjonskontrollen. Således opplyses dato for spaningsoperasjonen, hvor den fant sted, hva den førte til osv. Fra kommunikasjonskontrollen opplyses konkrete ord som er benyttet og som politiet mener er koder for narkotikahandel. Sammenholdt med det som ellers opplyses i artikkelen, er opplysningene egnet til å identifisere saken for personer som måtte være innblandet både som skyldige/medskyldige og som vitner. I en sak av så stort omfang som den foreliggende, ifølge artikkelen årets største amfetaminbeslag i Bergen, vil nødvendigvis en rekke personer være involvert samtidig som saken vil implisere store økonomiske interesser. Etter lagmannsrettens oppfatning kunne avisens medarbeidere på det tidspunkt artikkelen ble trykket ikke ha oversikt over de bevismessige problemer avsløringene i artikkelen kunne føre til og heller ikke de mulige menneskelige reaksjoner og disposisjoner den kunne avstedkomme.

Lagmannsretten mener at artikkelen kunne vært formulert slik at disse detaljene ble utelatt samtidig som artikkelens hovedformål likevel ville vært ivaretatt på en god måte. Kommunikasjonskontroll er av lovgiver sett på som er særlig sterkt inngrep og forbundet med strenge vilkår og kontroll. Både av etterforskningsmessige og personlige hensyn er det av stor betydning at opplysninger om slik kontroll og særlig innholdet, ikke kommer til andres kjennskap enn det er ment for. Lagmannsretten mener på denne bakgrunn at man i foreliggende sak er meget nær en situasjon hvor kildevernet bør vike.

Når lagmannsretten er kommet til at dette likevel ikke bør skje, har det sammenheng med at opplysningene er benyttet i forbindelse med en artikkel som gjelder forhold det var av samfunnsmessig betydning å få bragt til offentligheten, jfr foran. I en slik situasjon står kildevernet særlig sterkt, jfr tingrettens generelle bemerkninger om dette. Heller ikke i kjæremålet er det påpekt konkret at offentliggjøringen i dette tilfellet medførte etterforskningsmessige eller andre konsekvenser for de berørte i saken. Saken impliserer heller ikke sterke personvern hensyn slik tilfellet f eks var i Rt 1995 side 1777 (gjengangerplakatsaken). Lagmannsretten stiller også spørsmål ved hvilke tiltak som er eller eventuelt kan iverksettes i politiet for å unngå lekkasjer av den type man har sett et eksempel på og hvilke etterforskningsmessige tiltak som kan gjøres ved om mulig å oppklare brudd på taushetsplikten. Det er fra kjærende parts side i liten utstrekning redegjort for slike forhold ut over at det er foretatt avhør av de tjenestemenn som antas å være aktuelle. Særlig sett på bakgrunn av at lekkasjer fra politiet synes å være et vedvarende problem, kunne man forvente at politiet iverksatte tiltak for å forebygge dette og at etterforskningen i slike saker ble intensivert gjennom f eks utradisjonelle etterforskningsmetoder for å avsløre problemet. Slike forhold er det ikke redegjort for. Lagmannsretten er etter en samlet vurdering enig med tingretten i at det ikke i nærværende sak er påkrevd at opplysningene om kilden blir gitt.

Kjæremålet har ikke ført fram. Tingretten har ikke funnet hjemmel for å tilkjenne saksomkostninger. Lagmannsretten viser til at Høyesterett i flere saker har tilkjent saksomkostninger i sammenlignbare tilfeller, se f eks Rt 1992 side 39 og Rt 1996 side 180.

Så vidt lagmannsretten kan se er det der ikke henvist til uttrykkelig hjemmel, men lagmannsretten antar reglene i tvml §§ 172 flg enten direkte eller som en analogi bør komme til anvendelse. I foreliggende sak bør kjæremotpartene tilkjennes omkostninger for begge instanser jfr tvml § 180 første ledd for lagmannsretten og tvml § 172 første ledd for tingretten.

Advokat Hatland har levert omkostningsoppgave stor kr 5.528,50 eks mva for tingretten og kr 5000,- eks mva for lagmannsretten. Beløpene godtas.

Kjennelsen er enstemmig.

Slutning:

1. Tingrettens kjennelse slutningens punkt 1, stadfestes.
2. I saksomkostninger for tingretten og lagmannsretten betaler Sefo Hordaland innen 14 dager fra forkynnelsen av denne kjennelse kr. 11.528,50 – kroner ellevetusenfemhundreogtjueåtte 50/100 - til Trond Nygard-Sture og Gard Steiro med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum, fra utløpet av oppfyllelsesfristen og til betaling skjer forkynnelsen av kjennelsen.

Bjørn Lillebergen

Jan Erik Erstad

Wiggo Storhaug Larssen

Rett utskrift:

Wenche Lund

Kjennelsen kan påkjæres til Høyesteretts kjæremålsutvalg.

Kjæremålet må erklæres skriftlig til lagmannsretten innen 2 – to – uker fra forkynnelsen.

Det er noke at kjæremålserklæring er postlagt innen denne frist.

Lekkasjesaken

N-w. 2003-09

NORGES HØYESTERETT

Den 15. september 2004 avsa Høyesterett kjennelse i

HR-2004-01533-A, (sak nr. 2004/887), straffesak, kjæremål,

Den offentlige påtalemyndighet

(advokat Ernst G. Hansen – til prøve)

mot

Trond Nygard-Sture
Gard Steiro

(advokat Trond Hatland – til prøve)

STEMMEGIVNING:

- (1) **Dommer Rieber-Mohn:** Saken gjelder spørsmålet om to journalisters rett til å beskytte sine kilder etter straffeprosesslovens § 125 annet ledd, jf. første ledd og tredje ledd.
- (2) De to journalistene i Bergens Tidende – Trond Nygard-Sture og Gard Steiro – skrev høsten 2002 flere artikler om dørvakter ved utesteder og deres tilknytning til kriminalitet og kriminelle miljøer.
- (3) En artikkel 7. desember 2002 hadde førstesideoppslag om "Voldsdømte vokter utesteder", og inne i avisen ble det opplyst at hele "to av tre ansatte i Bergen Vaktvesen siden 1996 har vært i klammeri med politiet". I artikkelen ble nevnt at det i hovedsak dreide seg om "vold, narkotika og vinningsforbrytelser". Det fremgikk av artikkelen at opplysningene blant annet var innhentet fra politiets sentrale straffesaksregister – STRASAK.
- (4) Dagen etter hadde Bergens Tidende et nytt førstesideoppslag om dørvakter, denne gang med overskriften: "Dørvakt hadde våpenlager". Reportasjen inne i avisen inneholdt blant annet følgende: "En sentral person i Bergen Vaktvesen er under etterforskning for vold, trusler, trakassering og besittelse av våpen og store mengder ammunisjon".
- (5) Mandag 9. desember 2002 var det et førstesideoppslag om en dørvakt som hadde arbeidet for Bergen Vaktvesen, og som nå var fengslet siktet for å ha innført 2,8 kg amfetamin til Norge. Inne i avisen er pågripelsen av marinen og bakgrunnen for denne detaljert beskrevet, med opplysninger ikke bare om at det hadde vært iverksatt kommunikasjonskontroll – telefonavlytting – i saken, men også med gjengivelse av noe av

det som skulle ha vært sagt i samtale mellom siktede og en medskyldig. Avisen opplyser i den forbindelse: "De snakket om frukt, men for oss var det åpenbart at det dreide seg om narkotikahandel". I artikkelen er denne uttalelsen tillagt en "politikilde". Det er videre nevnt noen uttrykk de to skal ha brukt i telefonsamtalen og opplyst at politiet "tror dette kan ha vært kodeord for amfetamin og penger".

- (6) Samme dag som denne artikkelen sto på trykk, ble alle tre artiklene av politimesteren i Hordaland oversendt Det særskilte etterforskningsorgan for Hordaland – SEFO – under henvisning til at "det foreligger mistanke om at en eller flere tilsatte i politiet på ulovlig måte har medvirket til å formidle opplysninger til avisen".
- (7) SEFO besluttet deretter å sette i verk etterforskning. Under denne ble en sentral person i Bergen Vaktvesen AS, flere polititjenestemenn og de to journalistene avhørt, uten at det ledet til oppklaring av saken. Journalistene viste til retten til å beskytte sine kilder. Dessuten ble undersøkt muligheten for å spore hvem som har hentet opplysninger ut av politiets strafferegister – med negativt resultat.
- (8) SEFO begjærte så 11. mars 2003 rettslig avhør av journalistene, og eventuelt at de skulle pålegges å opplyse sine kilder etter straffeprosesslovens § 125 tredje ledd. Begjæringen knyttet seg utelukkende til artikkelen av 9. desember 2002. Det ble i den forbindelse anført at artikkelen gjaldt en konkret narkotikasak, som ikke avdekket forhold det var av samfunnsmessig betydning å få gjort kjent.
- (9) I det rettslige avhøret fastholdt journalistene at de ikke hadde plikt til å svare på spørsmål om hvilke kilder de hadde benyttet i sitt arbeid med dørvaktkomplekset.
- (10) Bergen tingrett avsa 11. april 2003 kjennelse med slik slutning:
1. Begjæringen om at journalistene Trond Nygard-Sture og Gard Steiro oppgir hvem som er kilden for innholdet i deres artikkel trykket i Bergens Tidende 09.12.02, tas ikke til følge.
 2. Saksomkostningskravet avvises."
- (11) SEFO påkjærte kjennelsen til Gulating lagmannsrett, som 28. april 2004 avsa kjennelse med slik slutning:
1. Tingrettens kjennelse slutningens punkt 1, stadfestes.
 2. I saksomkostninger for tingretten og lagmannsretten betaler Sefo Hordaland innen 14 dager fra forkynnelsen av denne kjennelse kr. 11.528,50 – kroner ellevetusen femhundre og tjuette 50/100 – til Trond Nygard-Sture og Gard Steiro med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum, fra utløpet av oppfyllelsesfristen og til betaling skjer."
- (12) SEFO påkjærte denne kjennelse til Høyesteretts kjæremålsutvalg. Kjæremålet gjaldt lagmannsrettens "rettsanvendelse og bevisbedømmelse under rettsanvendelsen". I kjæremålet utvidet SEFO påstanden til også å gjelde artiklene av 7. og 8. desember 2002, noe kjæremålsmotpartene satte seg imot. Høyesteretts kjæremålsutvalg traff 14. juni 2004 beslutning om at kjæremålssaken, derunder spørsmålet om utvidelse av påstanden, i sin helhet skulle avgjøres av Høyesterett etter reglene i lov 25. juni 1926 nr. 3 § 6 annet ledd.

Justitiarius besluttet deretter i medhold av samme bestemmelse at partsforhandling skulle skje etter reglene for ankeforhandling.

- (13) For Høyesterett er det lagt fram en metoderapport utarbeidet av kjæremålsmotpartene og sendt Stiftelsen for kritisk og undersøkende journalistikk (SKUP), som hvert år gir en pris som belønning og heder for slik journalistikk. For øvrig står saken i samme stilling som for de tidligere instanser.
- (14) Kjærende part – påtalemyndigheten – har i korte trekk anført:
- (15) Når påstanden for Høyesterett utvides til også å gjelde pålegg om vitneplikt for journalistene om kildene til artiklene 7. og 8. desember 2002, så dreier det seg ikke om framssettelse av nye krav. Det er en følge av at artikkelen av 9. desember må ses i sammenheng med de to foregående, slik også lagmannsretten har lagt til grunn. Subsidiært må rvistemålslovens § 366 kunne anvendes analogisk, siden straffeprosesslovens regler er mangelfulle på dette punktet. Denne bestemmelsen gir adgang til å utvide påstanden, særlig når dette er begrunnet i omstendigheter inntrådt etter lagmannsrettens kjennelse. Sentral her er SKUP-rapporten, som vitner om en omfattende og kynisk utnyttelse av politikilder.
- (16) Når det gjelder realiteten, må det være klart at vilkårene i straffeprosesslovens § 125 tredje ledd for vitneplikt om kildene, er oppfylt. Vektige samfunnsinteresser tilsier dette. Det foreligger alvorlige og straffbare brudd på taushetsplikten, og personvernet er krenket, særlig i artikkelen 7. desember 2002. Denne artikkelen gjenga en rekke STRASAK-opplysninger, også om personer som er sluttet som dørvakter. Konsekvensene av disse lekkasjene fra politiet er mange og negative. Blant annet svekker de folks tillit til politiet, og tiliten internt mellom ansatte i etaten.
- (17) Det er også på det rene at vitneplikt om kildenes identitet er nødvendig for å finne de ansvarlige for taushetsbruddene. SEFOs etterforskning har ikke ført frem til kilden.
- (18) I den interesseavveining som deretter skal foretas, må hensynet til kildevernet vike i denne saken. Kildebruken er her uønsket og uheldig. Artikkelen 9. desember var under enhver omstendighet uten samfunnsmessig relevans. Og særlig artikkelen 7. desember oppviser lekkasjer av et slikt omfang at det er nødvendig å få klarlagt hvem kilden er.
- (19) Artiklene har ikke avdekket forhold av samfunnsmessig betydning, iallfall ikke artikkelen 9. desember. Derfor kommer ikke særregelen i straffeprosesslovens § 125 tredje ledd annet punktum til anvendelse.
- (20) Kjærende part har lagt ned denne påstand:
1. Trond Nygard-Sture og Gard Steiro pålegges å gi opplysninger om innholdet i Bergens Tidendes artikler om Bergen Vaktvesen og smugling av narkotika trykket den 7., 8. og 9.12.2002, helt eller delvis er gitt dem av person eller personer som i tiden før den 9.12.02 var ansatt i politiet og i tilfelle hvilke opplysninger som skriver seg fra politikilder.
 2. Dersom svaret under pkt. 1 er bekreftende, pålegges Trond Nygard-Sture og Gard Steiro opplyse denne eller dāsses identitet."
- (21) Kjæremålsmotpartene – Trond Nygard-Sture og Gard Steiro – har i sammenfatning anført:

- (22) Det er ikke adgang til å utvide påstanden slik kjærende part gjør for Høyesterett. Det er etter straffeprosesslovens § 383 adgang til å avgi "uttalelse" i anledning kjæremålet, eventuelt med nye faktiske opplysninger, men ikke til å fremsette nye krav. Begjæringen om vitneplikt, som bare gjaldt artikkelen 9. desember 2002, har hele tiden vært sakens ramme. Hensynet til kontradiksjon og toinstans-behandling taler mot en annen løsning. Det er ikke adgang til analogisering fra tvistemålslovens regler, som uansett ikke ville kunne begrunne en utvidelse av påstanden.
- (23) Det er vanskelig å se at kravet om "viktige samfunnsinteresser" i §125 tredje ledd første punktum er oppfylt. Det er ikke dokumentert grove brudd på taushetsplikten i noen av artiklene. Det er klart for så vidt gjelder artikkelen av 9. desember. Kommunikasjonskontrollen var kjent fra offentlige rettsmøter og spredt blant mange. Dette viser seg også ved at flere av opplysningene var unøyaktige og uriktige.
- (24) Heller ikke er vitneplikt nødvendig for å oppklare "saken", dersom det skulle foreligge straffbare brudd på taushetsplikten.
- (25) I interesseavveiningen blir det sentralt at det var viktige samfunnsmessige forhold som ble belyst ved artiklene, som i denne relasjon må sees i sammenheng. Vi er i kjernen av den oppsøkende og samfunnskritiske journalistikk. Politiet var passivt i forhold til vold og annen kriminalitet blant godkjente dørvakter i Bergen. Når det gjelder den samfunnsmessige betydning av reportasjene, er det ikke grunn til å skille artikkelen 9. desember fra de øvrige. Det finnes mange andre og prøvde tiltak for å hindre brudd på taushetsplikten i politiet.
- (26) I helhetsvurderingen kommer det også inn at personvern hensyn ikke er satt til side, heller ikke i artikkelen 7. desember. Det er full anonymisering i reportasjene.
- (27) I avveiningen må det tas for øye at også etter § 125 tredje ledd første punktum, som åpner for å sette kildevernet til side, er hovedregelen likevel kildevern. Dette følger allerede av forarbeidene til bestemmelsen, men blir særlig klart når EMD's avgjørelse i saken Goodwin v. the United Kingdom fra 1996 tas i betraktning.
- (28) Det er heller ikke tvilsomt at § 125 tredje ledd annet punktum kommer til anvendelse i saken, og etter denne særregel er kildevernet nær absolutt. Også artikkelen 9. desember har klartligvis avdekket forhold av samfunnsmessig betydning.
- (29) Kjæremålsmotpartene har lagt ned slik påstand:
"Kjæremålet forkastes,"
- (30) Jeg er kommet til at kjæremålet ikke kan føre frem.
- (31) Jeg behandler først det prosessuelle spørsmålet om kjærende part har adgang til å utvide påstanden for Høyesterett til også å omfatte artiklene 7. og 8. desember 2002.
- (32) Det følger forutsetningsvis av straffeprosesslovens § 383 annet ledd at det ikke kan fremsettes nye krav i kjæremålsomgangen. Bestemmelsen omhandler "uttalelser" fra kjærende part og andre kjæremålet har betydning for, i første rekke kjæremålsmotparten,

og nye faktiske opplysninger som en uttalelse kan inneholde. Også nye grunnlag for et krav må kunne fremsettes etter § 383 annet ledd, se Bjerke og Keiserud, Straffeprosessloven II, 3. utgave side 1209. Bestemmelsen skal sikre kontradiksjon ved at motparten skal underrettes om slike nye opplysninger og grunnlag.

- (33) Jeg anser det ikke tvilsomt at kjærende part i denne saken – ved å kreve vitneplikt om kildene også for artiklene 7. og 8. desember 2002 – fremsetter nye krav for Høyesterett. Jeg viser til at begjæringen for de tidligere instanser utelukkende omhandlet artikkelen 9. desember, og det er utelukkende kildevernet i forhold til denne som er avgjort av tingretten og lagmannsretten. Jeg tilføyer at selv om artiklene har et felles siktemål, har de ulike innfallsvinkler, og vurderingen av spørsmålet om vitneplikt etter straffeprosessloven § 125 tredje ledd vil lenn stille seg forskjellig ved de enkelte artikler. En behandling av artiklene 7. og 8. desember ville derfor innebære at Høyesterett som første instans, og derved uten rettsmiddeladgang, skulle ta stilling til kildevernet i forhold til disse artikler. En annen sak er at artiklene må kunne trekkes inn og sees i sammenheng med artikkelen 9. desember som en del av grunnlaget for avgjørelsen av kildevernet i forhold til denne artikkelen.
- (34) Etter min mening må avskjæringsspørsmålet løses utelukkende på grunnlag av straffeprosesslovens regler, eventuelt supplert med grunnleggende prinsipper disse regler bygger på. Det er etter mitt syn intet grunnlag for å anvende tvistemålslovens § 366 – som for øvrig gjelder ankesaker – analogisk.
- (35) Jeg går så over til spørsmålet om journalistene har rett til kildevern i forhold til artikkelen av 9. desember 2002. Jeg nevner at vi har å gjøre med et videre kjæremål, der kjæremålsutvalgets kompetanse ikke er begrenset, se straffeprosesslovens § 388 første ledd nr. 4. Høyesterett har den samme kompetanse som kjæremålsutvalget.
- (36) Jeg finner grunn til først å gi en kort redegjørelse for hvordan straffeprosesslovens § 125 om kildevern er bygget opp.
- (37) Hovedregelen er at journalister har rett til å beskytte sine kilder. De har samme rett som redaktøren av et trykt skrift, se § 125 annet ledd, jf. første ledd. I bestemmelsens tredje ledd åpnes det for unntak fra hovedregelen:
- "Når vektige samfunnsinteresser tilster at opplysningen gis og den er av vesentlig betydning for sakens oppklaring, kan retten etter en samlet vurdering likevel pålegge vitnet å oppgi navnet. Dersom forfatteren eller hjemmelsmannen har avdekket forhold som det var av samfunnsmessig betydning å få gjort kjent, kan vitnet bare når det finnes særlig påkrevd pålegges å oppgi navnet."
- (38) Første punktum kan sies å inneholde et alminnelig unntak som åpner for en bred interesseavveining når grunnvilkårene for vitneplikt er oppfylt. Jeg kommer nærmere tilbake til denne bestemmelsen.
- (39) Annet punktum gir – når grunnvilkårene i første punktum er oppfylt – en særregel med et meget sterkt kildevern når det ved artikkelen er avdekket forhold som det var av samfunnsmessig betydning å få gjort kjent. Etter min mening kommer denne bestemmelsen ikke til anvendelse på artikkelen 9. desember 2002. Denne avslører at en dørvakt er siktet for befatning med 2.8 kilo amfetamin. Artikkelen viser til tidligere artikler om dørvaktene og deres tilknytning til kriminalitet. I beskrivelsen av det mulige straffbare forhold og av

siktetes forankring i dørvaktvirksomhet inngår artikkelen i en pågående undersøkende og kritisk journalistikk i Bergens Tidende, som må sies å ha avdekket forhold av samfunnsmessig betydning. Men artikkelens hovedsakelige innhold er detaljer fra politiets etterforskning av denne konkrete narkotikasaken – detaljer som har begrenset offentlig interesse og iallfall ingen samfunnsmessig betydning som kan begrunne anvendelsen av § 125 tredje ledd annet punktum. Som tidligere nevnt dreier det seg særlig om kommunikasjonskontroll og bruk av kodeord. Det er også opplysninger om utført spaning og om etterforskningstaktiske overveielser. Det er disse mer spesifikke opplysninger som spørsmålet om straffbart brudd på taushetsplikten knytter seg til.

- (40) Jeg vender så tilbake til det alminnelige unntak fra kildevernet i §125 tredje ledd første punktum, og spørsmålet er om vitneplikt kan forankres i denne bestemmelsen. Det første grunnvilkår for å gjøre unntak fra kildevernet, er at "viktige samfunnsinteresser tilsier at opplysningen gis". Det følger av Høyesteretts kjennelse i Rt. 2002 side 489, som også gjaldt mistanke om brudd på taushetsplikten i politiet, at dette vilkåret ikke gjør det nødvendig å gå inn i en bedømmelse av sannsynligheten for at alvorlige brudd på taushetsplikten har funnet sted. Som førstvoterende uttrykte det i den enstemmige kjennelsen: "Det er tilstrekkelig å konstatere at grunnlaget for å iverksette etterforskning er til stede, jf. straffeprosessloven § 224 første ledd, og at etterforskning foregår." Dette vilkåret er klarligvis oppfylt i vår sak, og det må da være en viktig samfunnsinteresse å få klarlagt hvem som i tilfelle er ansvarlig for brudd på taushetsplikten, jf. her i første rekke straffeprosesslovens § 216i, som statuerer en streng taushetsplikt blant annet for opplysninger om at det er begjært kommunikasjonskontroll, og at det er besluttet slik kontroll, og for opplysninger som fremkommer ved kontrollen. Jeg viser også til straffeprosesslovens § 61 a annet ledd for så vidt gjelder taushetsplikt om andre detaljer fra etterforskningen.
- (41) Det annet grunnvilkår, som også må være oppfylt, er at opplysningen må være "av vesentlig betydning for sakens oppklaring". Det kan ikke være tvilsomt at også dette vilkår er oppfylt i denne saken. Som tidligere nevnt, gjennomførte SEFO en rekke avhør og forsøkte også andre tiltak, uten at etterforskningen kom nærmere en oppklaring. Det sier da nærmest seg selv at det vil ha stor betydning for oppklaringen om journalistene pålegges å forklare hvem som var kilden til opplysningene om kommunikasjonskontroll mv. i artikkelen 9. desember. Jeg nevner i denne forbindelse at i saken i Rt. 2002 side 489 ble dette vilkåret ansett oppfylt selv om ingen etterforskning var gjennomført før begjæringen om vitneplikt ble fremsatt.
- (42) Når grunnvilkårene således er oppfylt, beror spørsmålet om vitneplikt på en interesseavveining, jf. lovens uttrykk "samlet vurdering". Bestemmelsen inneholder ingen retningslinjer for skjønnet, men slike følger av andre rettskilder. Den fikk sin gjeldende utforming ved lovendring 4. juni 1999 nr. 37, og endringen tok sikte på å styrke kildevernet, se Ot.prp. nr. 55 (1997-98) side 20. Dette kom også til uttrykk på side 25 i proposisjonen, der det heter:
- "I de tvilstilfeller som kan komme til avgjørelse for domstolene, bør en ledende synsmåte – i tråd med grunntanken bak et kildevern – være at en alvorlig tvil heller faller ut til fordel for at vitneplikt ikke pålegges enn for det motsatte."
- (43) Minst like sterke føringer gir avgjørelser fra Den europeiske menneskerettsdomstol – EMD. I avgjørelsen av 27. mars 1996 i saken Goodwin v. the United Kingdom heter det i avsnitt 39:

"Protection of journalistic sources is one of the basic conditions for press freedom,

Without such protection, sources may be deterred from assisting the press in informing the public on matters of public interest. As a result the vital public-watchdog role of the press may be undermined and the ability of the press to provide accurate and reliable information may be adversely affected. Having regard to the importance of the protection of journalistic sources for press freedom in a democratic society and the potentially chilling effect an order of source disclosure has on the exercise of that freedom, such a measure cannot be compatible with Article 10 (art. 10) of the Convention unless it is justified by an overriding requirement in the public interest."

(44) Og videre i avsnitt 40:

"In sum, limitations on the confidentiality of journalistic sources call for the most careful scrutiny by the Court."

- (45) Disse prinsipielle synspunkter fra EMD er gjentatt i dommen Roemen and Schmit v. Luxembourg av 25. februar 2003 avsnitt 46.
- (46) Unntaket fra kildevernet i § 125 tredje ledd må tolkes i samsvar med praksis fra EMD for å være i harmoni med EMK artikkel 10. Etter Goodwin-saken antar jeg at kildevernet langt på vei er absolutt så lenge de opplysninger kilden har gitt er av samfunnsmessig betydning. Men Goodwin-saken viser også at det må foreligge meget tungtveiende hensyn for å pålegge vitneplikt selv om opplysningene er uten slik betydning.
- (47) I denne sak skal hensynet til kildevernet veies mot det vektige samfunnshensyn som bærer reglene om taushetsplikt særlig vedrørende en ekstraordinær og sensitiv etterforskningsmetode som kommunikasjonskontroll, og som tilsier at brudd på slik taushetsplikt oppklares og straffes.
- (48) Foranlediget av kjæremålsmotpartenes anførsler vil jeg fremheve at SEFO etter mitt syn hadde godt grunnlag for å anta at det bak artikkelen 9. desember 2002 forelå alvorlige brudd på taushetsplikten fra ansatte i politiet. Det er her nok å vise til artikkelens fremhevede setning: "De snakket om frukt, men for oss var det åpenbart at det dreide seg om narkotikahandel". Og dette sitatet tillegges en "politikilde".
- (49) Men etter min mening foreligger det i saken også omstendigheter som svekker skadevirkningene av et eventuelt brudd på taushetsplikten. Jeg nevner først at opplysningene om kommunikasjonskontroll og bruk av kodeord var offentliggjort – om enn langt mindre detaljert – en måned tidligere i Bergensavisen. Videre er det ikke anført eller forsøkt påvist at eventuelle brudd på taushetsplikten har skadet etterforskningen i den konkrete saken. Det gjelder både opplysningene om kommunikasjonskontrollen, som for lengst var avsluttet da Bergens Tidende offentliggjorde disse, og andre brudd på taushetsplikt som kan foreligge, for eksempel detaljerte opplysninger fra avhør av siktede og informasjon om opplegget for videre etterforskning.
- (50) Kjærende part har anført at artikkelen 9. desember 2002 var uten samfunnsmessig relevans. Jeg er enig i dette for så vidt gjelder opplysningene om kommunikasjonskontroll og andre detaljer fra den konkrete etterforskningen, og jeg viser her til hva jeg i den forbindelse tidligere har uttalt om anvendelsen av § 125 tredje ledd annet punktum. Dette moment har

betydning også ved interesseavveiningen etter første punktum. Jeg kan imidlertid ikke se at det er så tungtveiende at det kan veie opp det generelle hensyn til ytringsfriheten og dens avhengighet av kildevernet som er berørt tidligere. Det må her ha betydning at artikkelen 9. desember – som tidligere nevnt – var ledd i en rekke reportasjer med kritisk og undersøkende journalistikk, der både dørvaktens tilknytning til kriminalitet og politiets passivitet og manglende kontroll var sentrale tema. Reportasjene var slik sett i ytringsfrihetens kjerneområde, hvor kildevernet er nær absolutt. Slik jeg ser det, må man i denne situasjon lettere akseptere at reportasjen i noen grad bringer informasjon som ikke er av samfunnsmessig betydning, med den følge at det brudd på taushetsplikt som denne informasjonen synes å stamme fra, ikke uten videre leder til pålegg om vitneplikt.

- (51) Jeg finner i denne forbindelse grunn til å fremheve at Goodwin-saken også synes å gjelde opplysninger som ikke var av allmenn interesse, men en konfidensiell plan for refinansiering av en mellomstor privat bedrift. Like fullt ble kildevernet ansett for å være meget tungtveiende og gitt forrang.
- (52) Den samlede vurdering loven legger opp til, og som innebærer at hensynet til ytringsfriheten og kildevernet skal veie meget tungt, leder for min del til at vitneplikt ikke pålegges i denne saken.
- (53) Jeg stemmer for denne

KJENNELSE:

1. Påtalemyndighetens utvidelse av påstanden avvises.
2. For øvrig forkastes kjæremålet.

- (54) Dommer Bruzelius: Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (55) Dommer Støle: Likeså.
- (56) Dommer Stabel: Likeså.
- (57) Dommer Tjomsland: Likeså.

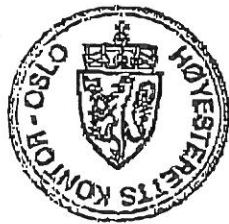
(58) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

KJENNELSE:

1. Påtalemyndighetens utvidelse av påstanden avvises.
2. For øvrig forkastes kjæremålet.

Riktig utskrift bekreftes:

Berit Aas Dr. Nyhus

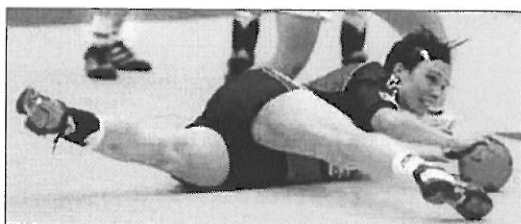

DAG
LØR

■ Han
rocker liv
i Frelses-
armeen

SIDE 35

■ Norge
snublet
seg til
uavgjort

SIDE 25

■ Verden
rundt som
konflikt-
løser

SIDE 29 OG 30

Volds- dømte vokter utesteder

■ Dørvakten (31) sparket inn bilrutten og traff sjåføren i ansiktet. Sjåføren fikk flere kutt i ansiktet, og har i dag fortsatt flere arr etter overfallet. I februar ble dørvakten dømt til 120 dagers ubetinget fengsel. Ni måneder senere jobber han fortsatt som dørvakt.

■ 24 av de nåværende og tidligere ansatte i Bergen Vaktvesen har siden 1996 pådratt seg nesten 50 dom-

mer og fire bøter. Vold er vanligste årsak, men også narkotika og vinningsforbrytelser går igjen.

■ - Det meste av dette er bagateller eller veldig gamle saker, sier Simon Simonnæs, en av gründerne bak Bergen Vaktvesen. Han er egentlig ikke overrasket over tallene BT viser ham. - Det meste viste jeg om, sier Simonnæs.

SIDE 2

LEIER UT DØRVAKTER: Bergen Vaktvesen leier ut dørvakter til barer, nattklubber og hoteller. Simon Simonnæs (bildet) har vært sentral i oppbyggingen av selskapet siden etableringen i 1996. Bartenderen på bildet har ingen ting med saken å gjøre.

FOTO: KUNNE SÅVIG

Feiret Fjord Line-seier

«Seieren er vår» runget da 60 Fjord Line-ansatte i går feiret «seieren» over Color Group. Torsdag bestemte Color Group seg for å seige

sine aksjer i bergensredereiet. - Flott, kjempeflott at vi klarte å bevare Fjord Line for Bergen og Vestlandet, sier Siri Monclair.

SIDE 11

Tre drept på Haukeli

Personbilen fikk skrens og braste rett inn i en motgående hjullaster like ved Haukeli i går ettermiddag. Tre av de fire i bilen omkom,

trolig momentant. Alle som var i bilen var fra Rogaland. Det glatte føret er trolig årsak til den tragiske ulykken.

SIDE 4

- Skal ha solkorset til jeg dør

Bergenser Per Bradley (88) fikk solkorset tatovet på brystet da han var Vidkun Quislings sendebud under krigen. - Noen prøvde å fjerne det da jeg ble arrestert i 1945. Men mitt solkors skal jeg ha til jeg dør, sier Bradley i dag. Mandag sender NRK første del av en dokumentar om landssvikeren Quisling.

SIDE 31

Tors jule- suksess

Fjorårets juleplate har solgt til gull, og årets julekonserter trekker fulle hus. Tor Endresens satsing på julen er blitt en suksess. Etter seks konserter i og rundt Bergen, er han klar for Østlandet sammen med Rune Larsen, Anita Skorgan og Marian Aas Hansen.

SIDE 51

Nekter å flytte til Bergen

Bare tre av de over 100 ansatte i Konkurransetilsynet blir med på flyttelasset til Bergen. De tre er bergensere. Ifølge de ansatte vil tilsynet bli faglig svekket når

det flytter vestover. - Det blir ikke lett når et tilsyn som fungerer helt topp må begynne på nytt, sier informasjonsrådgiver i tilsynet, Hanne Sterten.

SIDE 9

Sie Spar kjøp sine suverene juletilbud side 45
FAMILIEVAREHUSET
med faste lave priser

Verdifulle julegave på video!

Barne TV-filmer og historiske filmer fra Bergen!

Svekon Film

Tlf. 55 31 02 25 - Faks 55 31 81 80
E-mail: liv-sund@online.no

Vil du bli ingeniør?

Høgskolen i Bergen kan søren 2003 tilby et halvårig forkurs for deg som har generell studiolkompetanse, men mangler ferdypning i matematikk og fysikk. Alle som består forfuset, er garantert studieplass.

Søknadsfrist 6. januar 2003.
Det tas forbehold om nok påmeldte.

Se www.hib.no/forkurs eller ring 55 58 75 04.

HØGSKOLEN I BERGEN

TIL STORD, HAUGESUND OG STAVANGER

HVER 2. TIME

- fra tidlig morgen til langt på kveld

06.00 (1) Til Stavanger.	14.00 (D) Til Stavanger.	20.10 (Dx67) Til Stavanger.
08.00 (Dx7) Til Stavanger.	15.55 (D) Til Stavanger.	20.10 (7) Til Haugesund
10.00 (D) Til Stavanger.	18.00 (Dx6) Til Stavanger.	22.10 (Dx6) Til Haugesund
12.00 (D) Til Stavanger.	18.00 (6) Til Haugesund.	

Tegnforklaring: D=daglig, 1=mandag, 6=lørdag, 7=søndag, x=unntatt.

RING 177 - ELLER SE: www.kystbussen.no

ETABLERT I BERGEN SIDEN 1979
Ekte orientalske tepper.
Meget gunstige priser.
IRAN ANTIQUAIR GALLERY LTD AS
Olav Kyrres gt. 39 (bak Hotel Norge)
Tlf./Faks 55 32 22 19.

Boksignering i dag hos Norli i Lagunen
Gunnar Staalesen "Dom es spill" kl. 14-15
Jon Almås "Huset berreg" kl. 15-16
LAGUNEN & STORSENTER

Søndagsåpent 8. desember
RIMI Bergen Storsenter kl. 14 - 20
RIMI Nygårdsgaten kl. 9 - 23
RIMI Knavik kl. 14 - 19
RIMI

Tør du selge bolig uten å kontakte oss?
Tlf. 55 21 77 00
EiendomsMegler 1

FINN
1 Eendom 6.14
Jobb 9.16
Kunngjøringar 6.22
Skular - undery 6.22
Service - nærtilv 6.24
2 Bedstall 6.41
Helse 6.41
Kjøp og salg 6.42
Bil 6.43
Reiseliv 6.45
Matv - underh. 6.46

TELEFON **05500**
Tips til redaksjonen: tips@bt.no
Abonnement: kundeservice@bt.no

DAG
SØN

Tonnevis av Tunis til Bergen
SIDE 20 OG 21

Alle gutters drøm
SIDE 27

Ingen ting stanser livsglade Jorunn
SIDE 19

Havregrøten - alles venn
SIDE 25

Dørvakt hadde våpenlager

Politiet gjorde store øyne da de åpnet bankboksen til en av dørvaktene i Bergen Vaktvesen. Der fant de 100.000 kroner og et arsenal av våpen, blant annet et militært håndvåpen og flere pistoler. I mannens leilighet fant politiet rifler, en avsagd hagle og store mengder ammunisjon. Nå er han under politietterforskning. Dørvakten har overfor politiet erkjent av våpnene tilhørte ham, men nektet for at han hadde skaffet seg disse med tanke på å begå kriminelle handlinger. Dørvakten etterforskes også for vold, trusler og trakassering av en tidligere restaurantsjef. SIDE 2

Vil bygge opp igjen kvartalet

Da mørket senket seg og brannens krefter var tomme i går kveld, måtte Trondheims innbyggere se i øynene at det store trehuskvartalet midt i sentrum var borte. Brannen startet i en fritrygryte i restaurantgården News. - Dette er min verste dag som ordfører. Det viktigste nå er likevel at ingen mennesker er kommet alvorlig til skade, sier Trondheims ordfører Anne Kathrine Slungård, som vil bygge opp igjen kvartalet så fort som mulig. - Vi må komme i gang med det umiddelbart, slik at befolkningen ikke skal bli nødt til å gå og stirre på et nitrisk vakuum og ikke vite hva som skal skje. En tilsvarende storbrann kan også skje i Bergen, advarer brannsjef Helge Eidsnes. Med sin store, tette trehusbebyggelse er Bergen landets mest brannfarlige by. Og Fjellsiden er aller farligst. SIDE 6

TREHUSKVARTAL ØDELAGT: Storbrannen i Trondheim startet i bakgården på hjørnet av Nordre gate og Thomas Angells gate og spredte seg raskt til naboeiendommene. Flere verneverdige trehus ble totalødelagt. FOTO: THOR WELSH/NTB/NTB

FOTO: FRED NAR LFSI/KEMETSSEN

Fullt hus for prinsessen

Bortsett fra et par sjarmerende småglipp kom Märtha Louise godt fra jobben som underholdningsartist i Grieghallen i går kveld. Den lille kullen på magen etterlot heller ingen tvil om de kommende omstendigheter. SIDE 30

United seiler opp

En omstridt scoring av Juan Sebastian Veron preget kampen da Manchester United slo Arsenal 2-0 i toppoppgjøret på Old Trafford. United-seieren gjorde at det tettet seg i toppen i engelsk fotball. SIDE 16

Traa tilbake på toppen

Kari Traa revansjerte den svake sjetteplassen fra sesongåpningen i Tignes, da hun vant det andre rennet i verdenscupen i italienske Sauze d'Oulx. - Jeg trives best i brattere bakker enn den i Tignes, uttalte Traa etter seieren. SIDE 18

Kjøpte stjålet bil - tapte alt

Kjersti Skotnes føler seg grundig lurt etter at bilen hun kjøpte, viste seg å være stjålet. Nå sitter Kjersti og mannen Arnstein Skotnes fra Storebø bitre tilbake uten bilen, 49.000 kroner fattigere og med krise i familiekonjunktien. Og den opp-

rinnelige eieren har fått bilen tilbake, to måneder etter at den ble stjålet. Bilselgeren er som sunket i jorden og har etter alt å dømme opptrådt under falskt navn fra et telefonnummer som ikke lenger eksisterer. SIDE 3

Splid rundt Tystad

Den omstridte finansbyråden Trond Tystad splitter Ap i Bergen. Nominasjonskomiteen vil vrake Tystad, men får ikke gehør for det i partilagene. Dermed er det klart at nominasjonen denne gangen i stor grad kommer til å dreie seg om for og mot Trond Tystad. Hans fremste støttespillere er medlemsskaren til AUR. SIDE 5

Solidaritet på prøve i EU

Av de 10 landene som snart skal inn i EU, har nesten alle et brutto nasjonalprodukt som ligger under halvparten av gjennomsnittet i dagens EU. Hvilke konsekvenser det kan få, er det nesten ingen som diskuterer ... SIDE 11

Saddam: «Unnskyld, Kuwait!»

Saddam Hussein kom i går med et overraskende trekk i PR-krigen mot USAs angrepsplaner. I en tv-tale lot han sin informasjonsminister be Kuwait om

unnskyldning for at landet ble invadert i 1990. Talen kom samtidig med at det ble overlevert 11.800 sider med dokumentasjon om landets våpenprogrammer. SIDE 9

Kjøkken direkte fra fabrikk!

Vi produserer kjøkken i små serier og kan derfor tilpasse hvert kjøkken etter kundes behov. Solide brukskjøkken til gunstig pris. Kontakt oss for pris tilbud og brosjyre!

HÆGLANDS INTERIØRFABRIKK
Husqvarma
Telefon: 56 58 90 40 Fax: 56 58 90 41
Rolvsvåg, 5658 Årland

NYHET! **Supertilbud på Peugeot HDI turbodiesel**
Peugeot 406 ST in business - Nå netto kr 249.900,* inkl. vinterhjul og metallic (før kr 304.000,-)

I tillegg til grunnutstyret i SR-versjonen** får du nå følgende ST-utstyr til samme pris:

- Aut. klimaanlegg
- ABS-bremser
- Orig. CD/RDS stereo integr. m/rattkontr.
- høyde- og vinkeljusterbart førersete
- Velourinterior
- Tredekker i dørpanelene
- El vinduer foran og bak
- Armlener på forsetene
- Midtarmleie bak
- Skulke fra bagasjerom
- Høyde- og vinkeljusterbare hodestøtter
- Farget glass
- Temp.raturmåler
- Oppv. forstoler
- Galv. karosseri
- Servo
- Sentrallås
- m/Jernkontroll
- Startspærre
- Tilt- og teleskoppratt
- Aut vinduspærre

** SR-grunnutstyr: • Farget glass • m/Jernkontroll
• ABS-bremser • Temp.raturmåler • Startspærre
• Kjøreecomputer • Oppv. forstoler • Tilt- og teleskoppratt
• 4 Airbags • Galv. karosseri • Aut vinduspærre
• Servo • Sentrallås

Tilbudet gjelder stasjonsvogn og sedan. Summe nettoppris til firma og private inkl. vinterhjul og metallic **kr 249.900,-**
* frakt og ict tillegg

NB! Nå skattekasse under 250.000,-

Lianmyrane 3
Tlf. 55 39 31 60

ALGAARD Fabrikkgaten 6
Tlf. 55 20 54 10 PEUGEOT

FINN 1 Kjøp og salg: ... s. 12
B4: ... s. 12
2 Støtter: underh. ... s. 28
Kunngjøring: ... s. 29
Service: nar/iv. ... s. 29

TELEFON **05500** Tips til redaksjonen: tips@bt.no
Abonnement: kundeservice@bt.no

Endelig litt hoppjubel

Etter fem år fikk Hopp-Norge endelig en seier å juble for. Sigurd Pettersen hoppet 131,5 meter og slo hele verdenseliten i verdenscuprennet i Trondheim. – Helt sprøtt. Helt vilt, sa jubelgutten da dramaet var over.

SIDE 12

220.000 i bompenger

Når Askøybrua er nedbetalt i 2006 har Johan Johannessen betalt 220.000 kroner i bompenger. Han liker dårlig at flere og flere vil kreve inn bompenger ett år ekstra. Torsdag er broen ti år.

SIDE 7

– Dårlig gjort, Mia

De norske håndballsupporterne er rasende på Mia Hundvin etter at hun kalte dem «en gjeng med Dissimilis». – Skikkelig dårlig gjort, sier supporter Per Almerud. Hundvin mener hun ikke har noe å unnskyldes.

SIDE 13

Mor og fire døtre reddet

- Huset brant ned
- Mistet alt de eide

Alenemoren Berit Skjerping og de fire døtrene fra seks til 15 år mistet alt de eide da eneboligen på Ågotnes brant ned tidlig i går morges. To uker før jul står familien husløs og tomhendt. – En ufattelig skremmende opplevelse, sier Berit Skjerping til Bergens Tidende. Hun våknet ti over syv i går morges, før brannen i kjelleren hadde utløst røykvarsleren. Brannfolkene klarte ikke å slukke brannen, men fikk avverget at den spredte seg til nabohusene. Brannårsaken var i går kveld ikke kjent.

SIDE 5

BRANNOFRE: Halvannen time etter at familien rømte fra det brennende huset, har Linda (9) fått varme klær og ullteppe av en nabo.

FOTO: LENE BERGTUN, TVHORDALAND

I DAG: FOTBALLEKSTRA

Størvik trener med Brann

I ly av skandalene på Stadion har hjemvendte Kenneth Størvik (30) pleiet leggskadene som satte ham ut av spill for tre år siden. I går hadde den tidligere Viking- og Rosenborg-spilleren sin første trening med mulige nye lagkamerater i Brann. Men Molde og flere andre klubber har også meldt sin interesse.

SIDE 16

Dobler strømregningen over nyttår

Strømregningen for januar og februar kan bli dobbelt så høy som i fjor hvis kraftprisene fortsetter å stige like ukontrollert som de har gjort den siste tiden. – Vi frykter at de høye prisene kan vare lenge, sier informasjonssjef Jeannette Tjørnsland i Fjordkraft. Det eneste som kan motvirke fortsatt prisstigning er mildvær med mye nedbør, og betydelig strømsparing. En rekke selskaper i kraftmarkedet risikerer konkurs.

SIDE 6

11-åring ble lokket til ulovlig rosesalg

11 år gamle Eirin Michelsen ble lokket med lettjente penger på rosesalg til innlekt for Landsforeningen for voldsofre. Foreldrene ble ikke kontaktet på forhånd. – Firmaet utnytter barna, og holder foreldrene utenfor sier mor Vigdis Michelsen. Ifølge Arbeidstilsynet er rosesalg ulovlig når barna er under 13 år. Oppdragsgjveren sier han ikke visste om lovforbudet.

SIDE 3

BLE VERVET: Eirin (11) ble vervet til rosesalg av en venninne.

FOTO: JAN M. LILLEBO

Smuglet 2,8 kg amfetamin til Norge, dørvakt siktet

En dørvakt som har jobbet for Bergen Vaktvesen har sittet to måneder i varetekt, siktet for å ha innført amfetamin til Norge. Mannen risikerer flere års ubetinget fengsel om han blir dømt. Politiet fant amfetamin og 22.000 Rohypnol-tabletter under en aksjon mot tre menn fra Litauen i september i år. Politiet hadde da avlyttet dørvaktens telefon i to uker. Dørvakten har innrømmet befatning med narkotikoen, men påstår at det ikke var han som skulle ha stoffet.

SIDE 2

Miljø-advarsel mot for mye vaskemidler

SIDE 17

Friskuser i minusgrader

HALVVEIS: Marianne Sundsbak (til venstre) og Grete Mjelde synes det er skikkelig forfriskende å bade midtvinters.

FOTO: KJETIL EGIL WANG

Frostrøyken drev over vannet i badeviken på Vol- og påfølgende iskald middag da Laugarlaget Dobbeltdippen etårsjubilerne med dobbelt sjøbad og påfølgende iskald champagne. Brrr! SIDE 30

NYKTER?™
Narko-tester
Se vår web-shop www.narko-tester.no eller ring oss, tlf. 22 80 57 00.
Meget høyt kvalitet, 99% sikre. Urinbaserte hurtigtester. Tester alle typer narkotika. Svar på 3 minutter.
Produsert i USA. Godkjent av FDA og EU
Anti-dopetest - Avslører narkotika i drikke 20 tester. Kr. 240,-
Alkohol-tester 0,02% & 0,08% Meget høy kvalitet kr. 69,-
BESTSELGER!
Multitest 5 narko typer kr. 249,-
Singeltest alle typer kr. 99,-
Meditest Norge AS
Tromsø gt. 25, 0543 OSLO, TF 22 80 57 00
Mer info: www.narko-tester.no
E post: post@narko-tester.no

Juleåpent
best og billigst på julegaver
SPAR KJØP LANGÅPENT I DESEMBER...
Åsane - Kokstad - Sotra
mand-fred. 10.00 - 20.00
lørdag..... 10.00 - 18.00
Spar Kjøp i Strandgaten
mand-fred. 09.00 - 20.00
lørdag..... 09.00 - 18.00
SONDAGSÅPENT 15 / 12
SPAR KJØP
www.sparkjop.no

OLE LYNNGAARD COPENHAGEN
JEWELRY DESIGN: OLE LYNNGAARD • WWW.OLELYNNGAARD.DK
as Theodor Olsens Gift
JUVELER
Torgallmenningen 15 – tlf. 55 55 14 30

FINN

1
Eiendom 6.10
Kjønnjurerer 5.10
Skular - underv. 6.10

2
Deds/all 5.21
Helse 6.21
Kjøp og salg 5.22
Bil 6.22

Service - nær liv 6.26
Jobb 5.26
Meter - underb. 6.26

TELEFON **05500**
Tips til redaksjonen: tips@bt.no
Abonnement: kundeservice@bt.no

